

Назив предмета: Модернизацијски процеси у Југоисточној Европи у XIX веку
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Стицање општих и стручних знања утемељених на провереним достигнућима савремене историјске науке о структурама и процесима историје модерног доба, са посебним фокусом на простор југоисточне Европе у „дугом 19. веку“, односно раздобљу од почетака Индустијске револуције у Западној Европи и Француске револуције до Првог светског рата. Упознавање студената са основним концептима теорије модернизације и различитим приступима, као и указивање на неопходност њихове критичке примене приликом проучавања историје модерног доба. Подстицање ширег разумевања процеса модернизације указујући на његову економску, социјалну, политичку и културну димензију, као и на њихову међусобну повезаност. Развијање критичког мишљења, односно интердисциплинарног и мултиперспективног приступа у разумевању темељних историјских процеса, схватања, структура и обележја историје модерног доба
Исход предмета Усвајање општих знања и развијање способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из историје југоисточне Европе у 19. веку могу идентификовати, систематизовати, интерактивно тумачити у односу на основне процесе европске и светске историје.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о историјским предусловима, просторном и хронолошком контексту, субјектима, чиниоцима, главним одликама, значају, као и о интердисциплинарним методама релеватним за проучавање историје Европе у 19. веку, са посебним нагласком на простор југоисточне Европе; осврт на основна методолошка питања и анализа различитих идеја о односу „центра“ и „периферије“ од доба Просветитељства до 20. века; указивање на разноврсност и вишеслојност дискурса о „заосталости“, „периферији“, „модерности“ итд; излагања о технолошкој и индустријској модернизацији, урбанизацији, индустријализацији, процесу изградње нација и етничкој хомогенизацији итд. <i>Практична настава</i> Читање литературе и разговор о прочитаноме циљем уочавања историјских процеса и разумевања њихове трансформације у конкретном историјском контексту.
Препоручена литература (одабрана поглавља из наведене литературе) 1. Alberto Martineli, Modernizam: proces modernizacije, Podgorica 2010. 2. Anthony D. Smith, Nacionalizam i modernizam: kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma, Zagreb 2003. 3. Piter Berk, Istorija i društvena teorija, Beograd 2002. 4. Imanuel Volerstin, Moderni svetski sistem, 1-2, Podgorica 2012. 5. М. Паларе, Балканске привреде око 1800. до 1914. године: еволуција без развоја, Београд 2010. 6. John R. Lampe, Marvin R. Jackson, Balkan Economic History 1550-1950: From Imperial Borderlands to Developing Nations, Bloomington 1982. 7. Мари-Жанин Чалић, Социјална историја Србије 1815–1941: успорени напредак у индустријализацији, Београд 2004. 8. Iván T. Berend, György Ránki, Evropska periferija i industrijalizacija 1780–1914, Zagreb 1996. 9. Ivan Z. Denes (ed.), Liberty and the Search for Identity. Liberal Nationalisms and the Legacy of Empires, Budapest 2006. 10. Daniel Chirot, Social Change in a Peripheral Society: The Creation of a Balkan Colony, New York/San Francisco-London 1976.

11. D. Chirot (ed.), The Origins of Backwardness in Eastern Europe: Economics and Politics from the Middle Ages Until the Early Twentieth Century, Berkeley – Los Angeles 1989.
12. Horst Haselsteiner, Ogledi o medernizaciji u Srednjoj Europi, Zagreb 1997.

Назив предмета: Борба српског народа за политичка и национална права у Хабзбуршкој монархији (1788-1918)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Уписане докторске студије историје
Циљ предмета Упознавање докторанада са друштвеном и политичком историјом српског народа на тлу Хабзбуршке монархије са циљем упознавања националних тежњи српског народа, његовим првим плановима о аутономној територији, историјату политичких партија и њиховој улози.
Исход предмета Оспособљавање студента за самосталано научно истраживачко деловање и архивски рад.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Настава се базира на објашњењима правно-политичког положаја српског народа у Хабзбуршкој монархији и тежњама српског народа за стварањем аутономне области. Такође би се указивало на развој политичких партија, њихове програме и идеје. Треба напоменути да је већи део историје српског народа у Монархији од краја XVIII до почетка XX века везан за делатност српских културних и просветних установа и рад Народно-црквених сабора, као једне специфичне установе код Срба, на којој се преламају различите како националне, тако и политичке опције. Ово са друге стране докторанду као будућем научном и истраживачком раднику отвара многе досад мало истражене или недовољно истражене историографске теме. <i>Практична настава</i> Читање, транскрибовање и проучавање историјских извора од значаја за историју Срба у Хабзбуршкој монархији од 1788. до 1918.
Препоручена литература 1. Микавица, Д., Лемајић, Н., Васин, Г., Нинковић, Н. (2016). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1526-1918</i>. књ. 1. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет 2. Гавриловић, В. (2005). <i>Темишварски сабор и Илирска дворска канцеларија 1790-1792</i>. Нови Сад: Платонеум. 3. Чубриловић, В. (1982). <i>Историја политичке мисли у Србији XIX века</i>. Београд: Народна књига. 4. Бакотић, Л. (1938). <i>Срби у Далмацији</i>. Београд: Геца Кон. 5. Божић, С. (2001). <i>Политичка мисао Срба у Далмацији</i>, Београд: Институт за новију историју Србије. 6. Васин, Г. (2015). <i>Сабори раскола: српски црквено-народни сабори у Хабзбуршкој монархији 1861-1914</i>. Београд: Службени гласник 7. Кириловић, Д. (2006). <i>Помаћаривање у бившој Угарској</i>. Нови Сад: Добрица књига. 8. Крестић, В., Љушић, Р. (1983). <i>Србија и ослободилачки покрети на Балкану 1856-1878</i>. Београд: САНУ. 9. Гавриловић, С. (2000). <i>Срби у Хабзбуршкој монархији 1792-1849</i>. Сремски Карловци: Карловачка уметничка радионица. 10. Ђорђевић, Ј. (1861). <i>Радња Благовештенског сабора народа србског у Сремским Карловцима 1861</i>. Нови Сад: Брзотиском епископске књигопечатње. 11. Крестић, В., Љушић, Р. (1991). <i>Програми и статуту српских политичких странака до 1918</i>. Београд: Књижевне новине. 12. Микавица, Д. (2005). <i>Српска Војводина у Хабзбуршкој монархији 1690-1920</i>. Нови Сад: Stylos. 13. Краљачић, Т. (2017). <i>Калајев режим у Босни</i>. Београд: Catena mundi. 14. Микавица, Д. (2007). <i>Михаило Полит Десанчић</i>. Нови Сад: Stylos . 15. Ракић, Л. (1985). <i>Радикална странка у Војводини</i>. књ. I-II, Нови Сад: Филозофски факултет. 16. Микавица, Д. (2011). <i>Српско питање на Угарском сабору 1690-1918</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.

Назив предмета: Урбана историја Србије у двадесетом веку
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета: Продубљивање знања о развоју урбаних насеља у Србији у XX веку, од Првог светског рата до времена распада Југославије. Анализирање урбанистичких, демографских, економских и политичких преображаја које су градови Србије доживели у XX веку, односно у југословенском државном оквиру. Поређење „урбане историје“ Србије у XX веку са европским и светским кретањима у погледу раста и развоја урбаних центара у поменутом временском периоду.
Исход предмета: Способност да се препознају, проуче и опишу историјски процеси „дугог трајања“ у сфери развоја градова Србије у XX веку, те да се ставе у контекст ширег географског окружења – Балкана и Средње Европе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Упознавање са обимним резултатима светске историографије на пољу „урбане историје“ и усвајање одговарајућих методолошких концепата. Преглед достигнућа српске историографије у погледу историје градских насеља у XX веку – политичка, друштвена и економска историја. <i>Практична настава:</i> Истраживачки рад у локалним архивима и библиотекама – преглед архивских фондова локалних самоуправа (градска поглаварства, народни одбори и сл.), те анализа локалне периодике из истраживаног историјског периода.
Препоручена литература Леонардо Беневоло, <i>Град у историји Европе</i>, Београд, 2004. Слободан Бјелица, <i>Политички развој Новог Сада 1918-1941</i>, Нови Сад, 2008. Љубодраг Димић, <i>Историја српске државности. Србија у Југославији</i>, Нови Сад – Београд 2001. Луис Мамфорд, <i>Град у историји</i>, Београд, 2005. Бранко Петрановић, <i>Историја Југославије 1918-1988</i>, Београд, 1990.

Назив предмета: Археологија и историјски извори
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: радно познавање енглеског језика
Циљ предмета Стицање знања о употреби археолошких сведочанстава у квалитативној анализи и тумачењу историјских извора.
Исход предмета Савладани и усвојени теоријско-методолошки оквири археолошког приступа и могућности његове интеграције и примене у историјским истраживањима.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Археолошка сведочанства и њихова примена у тумачењу прошлости. Различити историјски извори у корелацији са археолошком грађом. Сличности и разлике између историјске и археолошке грађе и могућности њиховог усаглашавања приликом интерпретације прошлости. Улога писаних извора у формирању археолошке интерпретације и обрнуто. Предности археолошких података у односу на историјске изворе, мањкавости археолошке грађе у поређењу са писаним сведочанствима. Критички осврт на тумачење историјских извора са становишта археологије. Специфичности употребе археолошког материјала у тумачењу различитих историјских епоха (протоисторијски период, стари век, средњи век, ново доба, савремено доба). <i>Практична настава</i> Анализа одабраних примера добрих и лоших интердисциплинарних (историјско-археолошких) интерпретација прошлости.
Препоручена литература - М. Џонсон, <i>Археолошка теорија</i> , Београд 2009. - В. Олсен, <i>Od predmeta do teksta</i> , Beograd 2002. - М. Hall, S. W. Silliman, <i>Historical Archaeology</i> , Malden and Oxford 2006. - D.S. Potter, <i>Literary Texts and the Roman Historian</i> , London and New York 1999. - Pedro Paulo A. Funari, M. Hall, S. Jones eds. <i>Historical archaeology: Back from the edge</i> , London 1999. - S. K. Croucher, L. Weiss eds. <i>The Archaeology of Capitalism in Colonial Contexts</i> , New York: Springer. - T. Majewski, D. Gaimster eds. <i>International Handbook of Historical Archaeology</i> , New York: Springer.

Назив предмета: ОДАБРАНЕ ТЕМЕ ИЗ ДРУШТВЕНЕ И КУЛТУРНЕ ИСТОРИЈЕ СРБА У XX ВЕКУ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Усавршавање знања о методолошким концепцијама и резултатима истраживања друштвене и културне историје Срба у XX веку; усавршавање способности критичког промишљања и примене савремених методолошких приступа у самосталном истраживању тема из области друштвене и културне историје Срба у XX веку.
Исход предмета Свест о значају истраживања друштвене и културне историје Срба у XX веку; обухватна знања о методолошким концепцијама и резултатима истраживања друштвене и културне историје Срба у XX веку; способност да се самостално спроведе истраживање одабраних тема из области друштвене и културне историје Срба у XX веку.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о концептима и теоријама, главним токовима, методолошким проблемима и најзначајнијим резултатима истраживања друштвене и културне историје Срба у XX веку: проучавање модернизацијских процеса, друштвених група, културних установа, свакодневног живота, приватног живота, популарне културе и др. <i>Практична настава</i> Радионице о одабраним темама из друштвене и културне историје Срба у XX веку.
Препоручена литература Vučetić, R. (2012). <i>Koka-kola socijalizam: amerikanizacija jugoslovenske popularne kulture šezdesetih godina XX veka</i> . Beograd: Službeni glasnik. Гудац Додић, В. (2006). <i>Жена у социјализму</i> . Београд: Институт за новију историју Србије. Гудац Додић, В. и Исић М. (2011). <i>Жена је темељ куће: Жена и породица у Србији током двадесетог века</i> . Београд: Институт за новију историју Србије. Dimić, Lj. (1988). <i>Agitprop kultura: agitpropovska faza kulturne politike u Srbiji (1945-1952)</i> . Beograd: Rad. Димић, Љ. (1997). <i>Културна политика у Краљевини Југославији (1918-1941)</i> . Књ. 1-3. Београд: Стубови културе, 1997. Janjetović, Z. (2005). <i>Deca careva, pastorčad kraljeva. Nacionalne manjine u Jugoslaviji (1918-1941)</i> . Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije. Janjetović, Z. (2011). <i>Od "Internacionale" do komercijale: popularna kultura u Jugoslaviji (1945-1991)</i> . Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije. Manojlović-Pintar, O. (2014). <i>Arheologija sećanja, spomenici i identiteti u Srbiji 1918-1989</i> . Beograd: Udruženje za društvenu istoriju. Marković, P. J. (2007). <i>Trajnost i promena: društvena istorija socijalističke i postsocijalističke svakodnevice u Jugoslaviji i Srbiji</i> . Beograd: Službeni glasnik. Милорадовић, Г. (2012). <i>Лепота под надзором. Совјетски културни утицаји у Југославији (1945-1955)</i> . Београд: Институт за савремену историју. Radić, R. (1995). <i>Verom protiv vere, država i verske zajednice u Srbiji 1945-1953</i> . Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije. <i>Приватни живот код Срба у 20. веку</i> (2007). Прир. Ристовић, М. Београд: Clio. Трговчевић, Љ. (1992). <i>Историја Српске књижевне задруге</i> . Београд: Српска књижевна задруга. Hobsbaum, E. (2014). <i>Kraj kulture: kultura i društvo u XX veku</i> . Beograd: Arhipelag. Šimunović, B. (1997). <i>Matica srpska u Kraljevini Jugoslaviji</i> . Beograd: Zadužbina Andrejević. Шимуновић-Бешлин, Б. (2007). <i>Просветна политика у Дунавској бановини (1929-1941)</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за историју.

Назив предмета: Историја српске цркве
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Уписане докторске студије историје
Циљ предмета Продубљивање старог и стицање новог знања о историји црквених институција српског народа на подручју Аустрије, Србије, Црне Горе и Османског царства.
Исход предмета Способност да се у великим историјским процесима уочи утицај ове институције и како се он одразио на историјски развој српског народа. Систематизација знања о процесима на које је утицала црква.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања о најважнијим догађајима из историје српске цркве која је као посебна институција све до уједињења постојала у више држава. Историја Карловачке митрополије и њени проблеми у ери грађанских странака, Срби и православне цркве у Аустрији изван Карловачке митрополије, Црква у Кнежевини и Краљевини Србији, борба за аутономију и организација цркве у Босни и Херцеговини, положај цркве у Црној Гори у време митрополита из породице Петровић-Његош и после њих, специфичан положај црквених области у Старој Србији. <i>Практична настава</i> Читање, транскрибовање и проучавање историјских извора од значаја за историју српске цркве у XIX веку.
Препоручена литература 1. Микавица, Д., Лемајић, Н., Васин, Г., Нинковић, Н. (2016). <i>Историја Срба у Хабзбуршкој монархији 1526-1918</i>. књ. 1. Нови Сад: Прометеј-РТВ-Филозофски факултет. 2. Васин, Г. (2015). <i>Сабори раскола: српски црквено-народни сабори у Хабзбуршкој монархији 1861-1914</i>. Београд: Службени гласник. 3. Васин, Г. (2014). <i>Патријарх Георгије Бранковић и његово доба 1890-1907</i>. Нови Сад: Мало историјско друштво. 4. Микавица, Д., Васин, Г., Нинковић, Н. (2017). <i>Срби у Црној Гори 1496-1918</i>. Никшић: Институт за српску културу. 5. Слијепчевић, Ђ. (2018). <i>Историја српске православне цркве</i>. књ. 2-3. Београд: Catena mundi. 6. Милошевић, Б. (2016). <i>Српска православна црква и свештенство у Босни и Херцеговини у Првом свјетском рату</i>. Вишеград: Андрићев институт. 7. Васин, Г., Нинковић, Н. (2018). <i>Историја Будимске епархије</i>. Сремска Митровица: Историјски архив Срем. 8. Костић, М. (2011). <i>Гроф Колер као културнопросветни реформатор код Срба у Угарској у XVIII веку</i>. Загреб: Просвијета. 9. Точанац, И. (2008). <i>Српски народно-црквени сабори (1718-1735)</i>. Београд: Историјски институт. 10. Радосављевић, Н. (2007). <i>Православна црква у Београдском пашалуку 1766-1831</i>. Београд: Историјски институт. 11. Нинковић, Н. (2017). <i>Митрополит Павле Ненадовић</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.

Назив предмета: Писани извори за средњовековну историју данашње Војводине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Сстицање знања о писаним историјским изворима о средњовековној прошлости данашње Војводине, као најважнијим елементима проучавања свеукупне прошлости на тлу данашње Војводине. На тај начин би се студенти упознали са типовима историјских извора, методологијом њиховог проучавања кроз мултидисциплинарни приступ.
Исход предмета Сазнање о типовима историјских извора (нарочито писаних), као и стицање специфичних вештина и знања како би се могли разумети, анализирати и примењивати историјски извори као основни чинилац проучавања средњовековне прошлости. Поред ових компетенција, студенти ће развити и познавање одређених језика извора, као и помоћних историјских наука.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Представљање и анализа различитих типова писаних историјских извора везаних за прошлост данашње Војводине. У првом реду ради се о повељама (већином угарским, али и другим) и другој дипломатичкој грађи; потом хроникама, историјама, као и историјским изворима који су и књижевне врсте попут легенда, хагиографских списа. <i>Практична настава</i> Студенти ће се на овом курсу упознати и детаљније анализирати из различитих аспеката историјске изворе, радећи конкретно са њиховим оригиналима или критичким издањима, те је предмет, по садржају, намењен за мултидисциплинарно истраживање и сагледавање из аспеката историје, помоћних историјских наука (пре свега дипломатике и палеографије), али и из аспекта језика, књижевности, и других.
Препоручена литература 1. Милош Антоновић, <i>Наративни извори за историју Европе: средњи век</i>, Београд, 2009. 2. <i>Hrestomatija izvora za opštu istoriju srednjeg vijeka</i>, odabrao i uredio Marko Šunjić, Sarajevo, 1980. 3. Petar Rokai, <i>Skripta izvora za opštu istoriju srednjeg veka</i>, Svetozarevo, 1974. 4. Медведев И. П. <i>Очерки византийской дипломатики: Частно-правовой акт</i>, Ленинград, 1983. 5. Раде Божовић, <i>Историја арапске класичне и народне књижевности : (од 6. до 14. века)</i>, Београд, 2014. 6. Dolger F. – Karayannopulos J., <i>Byzantinische Urkundenlehre</i>, München, 1968. 7. Moravcsik Gy., <i>Az Árpád-kori történet bizánci forrásai</i>, Budapest, 1984. 8. <i>Scriptores rerum Hungaricarum II, E. Szentpetery (ed.)</i>, Budapest. 1992. 9. <i>A történelem segéd tudományai, sz. I. Bertenyi</i>, Budapest, 2001. 10. Szentpétery Imre, <i>Magyar Oklevéltan. A magyarországi középkori okleveles gyakorlat ismertetése. /Reprint kiadás</i>, Budapest. 1992. 11. <i>Византијски извори за историју народа Југославије</i>, I-VI, Београд, 1954-1974.

Назив предмета: Метафилозофија
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Нема посебног услова за овај предмет.
Циљ предмета Докторанти треба да прошире своје знање о могућностима самотематизације мисли и језичког израза на пољу филозофије, стекну додатно знање о специјалној дисциплини насталој услед радикализације филозофске саморефлексије, уоче разлике између филозофског приступа проблемима и метафилозофског приступа филозофском мишљењу, као и да предоче себи могућности превазилажења једностраности што се указују филозофском мишљењу, уколико се оно допуни метафилозофским перспективама.
Исход предмета Докторанти умеју да разграниче филозофски приступ од метафилозофског, препознају карактеристике метафилозофије као дисциплине што се искључиво бави структуром и типовима филозофског мишљења, наведу начине метафилозофског описа филозофских позиција и примене одређени метафилозофски приступ (нпр. онај логичко-филозофски или систематолошки) на конкретно филозофско становиште.
Садржај предмета Појам метафилозофије. Метафилозофија као радикализација филозофске саморефлексије. Разлика између филозофије и метафилозофије. Разлика између екстерног и интерног приступа у метафилозофији. Метафилозофске дисциплине: учење о погледима на свет, психологија погледа на свет, учење о мисаоним формама, систематологија, логика филозофије, аксиоматика филозофирања и др. Организује се блок семинар у оквиру којег докторанти држе реферате на одређену метафилозофску тему.
Препоручена литература 1. Apel, K.-O. (1980). <i>Transformacija filozofije</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 2. Brkić, J. (1982). <i>Čemu još filozofija</i>. Drugo, dopunjeno izdanje. Zagreb: Znaci. 3. Дилтај, В. (1997). <i>Суштина филозофије и други списи</i>. Београд: Плато. 4. James, W. (1909). <i>A Pluralistic Universe</i>. Hibbert Lectures at Manchester Colledge on the Present Situation in Philosophy. London, Bombay, Calcutta: Longmanns, Green & Co. 5. Kröner, F. (1970). <i>Die Anarchie der philosophischen Systeme</i>. Graz: Akademische Druck- u. Verl.-Anst. 6. Lazerowitz, M. (1964). <i>Studies in Metaphilosophy</i>. London, New York, Toronto: Routledge & Kegan Paul, General Publishing Co. Ltd. 7. Манхажм, К. (2010). <i>Карл Манхажм: 1893–1947</i>. Нови Сад: Војвођанска социолошка асоцијација, Mediterran publishing. 8. Rescher, N. (1985). <i>The Strife of Systems</i>. An Essay on the Grounds and Implications of Philosophical Diversity. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press. 9. Smiljanić, D. (2006). <i>Philosophische Positionalität im Lichte des Perspektivismus</i>. Ein metaphilosophischer Versuch. Marburg: Tectum. 10. Smiljanić, D. (2014). Kriza filozofije i zadatak metafizofije. U: <i>Filozofska istraživanja</i> 135, sv. 3, 299–314. 11. Хајдере, М. (1998). <i>О ствари мишљења</i>. Београд: Плато. 12. Hegel, G. W. F. (1983). <i>Jenski spisi: 1801–1807</i>. Sarajevo: Veselin Masleša.

Назив предмета: Филозофија уметности
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Нема.
Циљ предмета: Разумевање особености подручја филозофије уметности и проширивање знања о поетичкој филозофији. Уочавање сличности и разлика између филозофије уметности и естетике, као и њихових подручја примене и утицаја. Студенти треба да покажу висок ниво самосталности у приступу филозофији уметности и њеним кључним представницима. Специфичност филозофије уметности упућује и на циљ који подразумева како филозофску, тако и историјску перспективу.
Исход предмета: Студент је способан да самостално препозна, одреди и објасни специфичности подручја филозофије уметности. Зна да наведе и прикаже најважније представнике филозофије уметности од античког до савременог доба. Студент уме филозофски да проблематизује подручје уметности и да то подручје позиционира како историјски, тако и систематски.
Садржај предмета Теоријска настава укључује упознавање са главним појмовима од пре-сократске филозофије до савремене филозофије, као и са фундаменталним проблемима филозофије уметности. Практична настава: вежбе - анализа изворних текстова. Теме: Шелингова филозофија уметности. Хајдегерово одређење уметничког дела. Рансијерова филозофија уметности. Делез и филозофија филма. Бењаминово схватање уметности. Филозофија филма. Филозофија музике.
Препоручена литература 1. Шелинг, Ф.В.Ј. (1989). <i>Филозофија уметности</i> . Београд: БИГЗ. 2. Хајдегер, М. (1996). <i>Извор уметничког дела</i> . Врбас: Слово. 3. Рансијер, Ж. (2010). <i>Еманциповани гледалац</i> . Београд: Едиција Југославија. 4. Делез, Ж. (1998). <i>Покретне слике</i> . Сремски Карловци ; Нови Сад : Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 5. Адорно, Т. (1968). <i>Филозофија нове музике</i> . Београд: Нолит. 6. Бењамин, В. (1971) "Уметничко дело у доба своје техничке репродуктивности", у: <i>Уз критику силе</i> ,. Загреб: Студентски центар свеучилишта. 7. Рајковић, М. (2018) „Уметност и стварност савремене епохе: Бењамин, Делез и Рансијер”. у: <i>Естетско и стварно</i> . Београд: Естетичко друштво Србије. 8. Рајковић, М. (2011). „Крај уметности као почетак естетике". у: <i>Естетика и образовање</i> . Београд: Естетичко друштво Србије.

Назив предмета: Практичка филозофија
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 10
Услов: Нема
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти докторских студија у потпуности овладају самосталном анализом изворне литературе с подручја практичке филозофије те да буду у стању да сучељавају различите интерпретативне позиције заступљене у секундарној литератури. Очекује се да су студенти разумели и упознали основне појмове и проблеме практичке филозофије на нижим нивоима студија, због чега се на докторским студијама фокус усмерава на систематски захват у сложена појмовна и повесна посредовања – како међу самим моментима практичке филозофије (етика, филозофија права, филозофија економије, филозофија политике), тако и између практичке филозофије, с једне стране, и теоријске и практичке филозофије, с друге.
Исход предмета Студенти самостално интерпретирају изворну литературу и сучељавају ставове различитих интерпретација заступљених у секундарној литератури. Студенти су способни да изложе сличности, разлике и међусобне односе карактеристичне за најзначајније токове практичке филозофије. Разумеју битне тачке међусобних посредовања темељних појмова етике, филозофије права, филозофије политике и филозофије економије. Познају и разумеју релације међу теоријским, практичким и поиетичким ставовима те су у стању да их контекстуализују повесно и проблемски. Оспособљени су за синтетичко захватање целине повести практичке филозофије и схватају сукус тематског поља заснивања посебних дисциплина практичке филозофије.
Садржај предмета Настанак филозофије политике. Настанак етике. Настанак филозофије економије. Настанак филозофије права. Међусобни однос етике и права. Међусобни однос етике и економије. Међусобни однос етике и политике. Међусобни однос права и политике. Међусобни однос права и економије. Међусобни однос економије и политике. Практичко и теоријско. Практичко и поиетичко. Битак и требање. Легалитет и легитимитет. Место практичког феномена у филозофским системима Антике. Место практичког феномена у филозофским системима Средњег века. Место практичког феномена у филозофским системима Новог века. Место практичког феномена у савременој филозофији. Криза практичке филозофије. Еманципација дисциплина практичке филозофије. Биоетика и етика.
Препоручена литература - Перовић, М.А. (2013). <i>Филозофија морала</i> . Нови Сад: Цензура. - Перовић, М.А. (2004). <i>Практичка филозофија</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. - Кангрџа, М. (2004). <i>Етика</i> . Загреб: Голден маркетинг, Техничка књига. - Платон (2000). <i>Одбрана Сократова, Критон</i> . Београд: БИГЗ; Платон (1968). <i>Протагора, Горгија</i> . Београд: Култура; Платон (1993). <i>Држава</i> . Београд: БИГЗ. - Аристотел (1988). <i>Никомахова етика</i> . Загреб: Глобус-СНЛ; Аристотел (1988). <i>Политика</i> . Загреб: Глобус-СНЛ. - Августин (2017). <i>Исповести</i> . Ср. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. - Макијавели (2005). <i>Владалац</i> . Београд: Дерета. - Монтескје (2011). <i>О духу закона</i> . Београд: Завод за уџбенике. - Русо (2011). <i>Друштвени уговор</i> . Београд: ИП Филип Вишњић. - Спиноза (2000). <i>Етика</i> . Загреб: Деметра. - Кант (2004). <i>Критика практичког ума</i> . Београд: Плато; Кант (2008). <i>Заснивање метафизике морала</i> . Београд: Дерета; Кант (2003). <i>Метафизика морала</i> . Ср. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. - Хегел (1989). <i>Основне црте филозофије права</i> . Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост; Хегел (1987). <i>Енциклопедија филозофијских знаности</i> . Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост.

- Шопенхауер А (1986). *Свет као воља и представа 1 и 2*. Нови Сад: Матица Српска.
- Ниче, Ф (2011). *С оне стране добра и зла, Генеалогичка морала*. Београд: Дерета.
- Маркс/Енгелс (1989). *Рани радови*. Загреб: Напријед.
- Хајдегер, М. (2007). *Битак и време*. Београд: Службени гласник; Хајдегер, М. (2013). „Писмо о хуманизму“, *Путни знакови*. Београд: Плато.
- Гадамер, Х-Г (2011). *Истина и метод*. Београд: Федон.
- Сартр, Ж-П (1964). *Егзистенцијализам је хуманизам*. Сарајево: Веселин Маслеша.
- Кјеркегор, С (2017). *Или-или*. Београд: Службени гласник.
- Витгенштајн, Л (1987). *Tractatus logico-philosophicus*. Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост.
- Шмит, К (2007). *Политички списи*. Загреб: Политичка култура.
- Радбрух, Г (2016). *Филозофија права*. Београд: Правни факултет.
- Келзен, Х (2007). *Чиста теорија права*. Београд: Правни факултет.
- Смит, А (1952). *Истраживање природе и узрока богатства народа 1-2*. Београд: Култура.

Назив предмета: Онтологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Нема
Циљ предмета Продубљено познавање проблема којима се бави онтологија. Оспособљавање кандидата за самостални истраживачки рад на пољу филозофског тематизовања фундаменталних појмова. Упознавање са стратегијама оспоравања онтологије и са могућностима савремене конституције филозофских проблема. Развијена свест о месту онтологије у контексту свих осталих филозофских дисциплина. Умеће докторанда да примени, односно оперативно употреби капацитете онтолошког мишљења без обзира на свој властити дисциплинарни избор – оперативна примена онтолошких појмова на терену политичке филозофије, филозофије културе, естетике, логике, епистемологије, филозофије историје итд.
Исход предмета Упознавање кандидата са различитим перспективама проблематизовања онтологије. Увид у тенденције развоја онтологије, али и у позиције које оспоравају могућност њене конституције као филозофске дисциплине. Филолошка обука и усвајање знања о појмовним финесима на старогрчком, латинском и старословенском језику. Спремност кандидата за истраживање савремених феномена у хоризонту меродавних појмовних оквира. Стицање способности за комуникацију између континенталне и аналитичке онтолошке традиције. Практичан рад и усвајање највиших стручних компетенција за рад на појмовној историји онтолошких појмова. Оспособљеност за самостално препознавање онтолошке појмовне инфраструктуре, односно носеће онтолошке инфраструктуре при суочавању с конкретним феноменима.
Садржај предмета: Подробна сазнања о обратним тенденцијама – док је континентална филозофија настала на онтолошким претпоставкама, да би савремена критика онтологије ишла у правцу етике као прве филозофије, заснивање аналитичке филозофије најпре у критици метафизичких појмова и проблема као псеудопроблема, да би савремена аналитичка онтологија била необично развијена и разграната. Античка филозофија: платонизам, неоплатонизам и аристотелизам. Онтолошко версус теолошко мишљење. Хришћанска онтологија. Модерност и онтологија – рационализам и апсолутизација свести. Оспоравања онтологије – идеализма и постидеалистичка филозофија. Онтологија у савременој филозофији. Феноменологија и фундаментална онтологија. Марксистичка критика онтологије. Структуралистичка критика онтологије. Онтологија и етика. Онтологија у хоризонту савремене политичке филозофије.
Препоручена литература На највишем нивоу студија литературу на предмету Онтологија прилагођавамо конкретној истраживачкој теми коју докторанди обрађују за дисертацију. Литература се такође одређује сходно знању светских језика којима се служи докторанд. Посебна пажња приликом избора литературе посвећује се равнотежи између домаће литературе писане на српском језику и литературе на страним језицима. На тај начин докторанди уједно стичу искуства како о националној традицији развоја онтологије, али у једнакој мери и водећим токовима европске и светске онтологије. Основна литература ће увек системски пратити опус класичних филозофских мислилаца, али ће такозвана секундарна литература настојати да оствари баланс између књига које су временом у филозофској јавности прихваћене као најмеродавније из појединих тема и области и савремених тумачења, тј. оних радова који најпримереније износе водеће тенденције филозофског мишљења.

Назив предмета: Педагошка комуникологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета - Проучавање и критичко анализирање аксиома међуљудског опхођења у различитим контекстима и сталној интеракцији са педагошким ситуацијама. - Проучавање и анализирање различитих пракси комуникације, техника вођења разговора, обликовање и јачање мотиватора у отежаним ситуацијама педагошког комуницирања.
Исход предмета - Развијање компетенција интерперсоналне комуникације, активног и интерактивног приступа начину развоја модерне комуникације у педагошким и другим свакодневним, животним ситуацијама. - Оспособљеност за вођење и налажење значења наше свакодневне педагошке комуникације као и толерантног решавања конфликта у педагошким као и у другим животним ситуацијама и релацијама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, природа, важност, модели међуљудске комуникације Контексти међуљудског комуницирања – интерперсонална, интеркултурална комуникација; комуникација у малој групи, јавна комуникација; комуникација у организацији; масовна комуникација. Етика комуникације, делотворна комуникација - конфликти и преговарање, превазилажење конфликта разговором. Вербална комуникација – речи и значење; Невербалне поруке – мимика, говор тела, гестови, глас. Технике комуникације – асертивна, ненасилна комуникација, активно слушање. Масовна комуникација и нове технологије; комуникација у умреженом друштву; комуникација у времену дигитализације.
Препоручена литература - Андевски, М. (2007) <i>Уметност комуницирања</i> , ЦЕКОМ-букс, Нови Сад. - Табс, С. (2013) <i>Комуникација. Принципи и контексти</i> . Клио, Београд. - Кастелс, М. (2014) <i>Моћ комуникације</i> . Клио, Београд. - Арсенијевић, Ј., Андевски, М. (2015) <i>Мреже медијске стварности</i> . Висока школа струковних студија за васпитаче, Вршац; Филозофски факултет, Нови Сад.

Назив предмета: Образовање за одрживи развој
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета - Развијање парадигме одрживог развоја са фокусом на неговање еколошке свести. - Јачање проактивне улоге применом еколошке науке у педагошком контексту и свакодневном понашању. - Промишљање и неговање принципа здравог, квалитетног животног стила, етичког односа према природним ресурсима, еколошким ризицима, циљевима одрживог развоја, научним и технолошким решењима еколошких проблема.
Исход предмета - Оспособљеност за холистички, интердисциплинарни и мултидисциплинарни приступ превентивном решавању еколошких проблема и еколошки свесном понашању. - Прихватање нове филозофије живљења са природом уз јачање компетенција превентивног еколошког деловања и решавања актуелних еколошких проблема и дилема. - Креирање и примена моралног критеријума у разним областима еколошке праксе; примена различитих, одрживих концепата са пледирањем одрживих еколошких принципа.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Одрживи развој и еколошко образовање – реформа образовања према концепту одрживог развоја; Еколошко образовање у светлу концепта одрживог развоја; принципи одрживог развоја; концепт одрживог развоја – нове оријентације у програму еколошког образовања. Одрживи развој – узор за друштво и шанса за еколошку мисао; одрживи развој као подстицај за реформу друштва. Одговорност према будућим генерацијама – одрживи развој. Одговорност према свету природе – од антропоцентричне ка неантропоцентричној етици; етика земље, дубинска екологија – еколошка правда и социјална екологија; плурализам, прагматизам и одрживост. Еколошка педагогија – концепт отворен према будућности; еколошко образовање – досег, могућности, ограничења, преокрет у култури. Научна и технолошка решења еколошких проблема.
Препоручена литература - Андевски, М. (2006) <i>Екологија и одрживи развој</i> , ЦЕКОМ боокс, Нови Сад - Андевски, М. Кнежевић-Флорић, О. (2002) <i>Образовање и одрживи развој</i> , Нови Сад - Андевски, М., Кундачина, М. (2004) <i>Еколошко образовање - од бриге за околину до одрживог развоја</i> , Ужице. - Жарден, Џозеф Р. (2006) <i>Еколошка етика, Увод у еколошку филозофију</i> . Службени гласник, Београд.

Назив предмета: Учење у музеју и педагошки музејски пројекти
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета Усвајање и проширивање знања о историји образовне делатности музеја и о различитим филозофским школама мишљења у овој области; Стицање академских вештина и знања, као и развијање критичког и креативног приступа теорији и пракси образовне делатности музеја; Оспособљавање студената за научноистраживачки рад и дизајнирање педагошких музејских пројеката.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: - Опише историју образовне делатности музеја и објасне различите филозофске школе мишљења у овој области; - Укажу на историјске, филозофске, политичке и професионалне претпоставке које контекстуализују образовну делатност музеја; - Издвоје и објасне релевантне педагошке теорије за образовни рад у музеју; - Израде нацрт, организују и реализују научно истраживања у области музејске педагогије, те интерпретирају резултате истраживачког рада.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Образовна и комуникацијска улога музеја; Историја и филозофије образовне делатности музеја; Савремене теорије и модели учења у музеју и могућности њихове имплементације у васпитно-образовном раду; Теорије сазнавања, различити приступи тумачењу процеса учења у музеју и стратегије образовног рада; Теоријско-методолошка и епистемолошка полазишта нове образовне парадигме у музеју; Могућности примене конструктивистичке парадигме на образовну делатност музеја; Сазнавање унутар социјалног контекста: концепт „интерпретативних заједница” и партиципативни модел учења у музеју; Инклузија и социјална одговорност музеја; Музеј као место учења унутар заједнице: допринос демократским процесима, остваривању социјалне правде и доживотног учењу; Образовна делатност музеја у доба дигитализације; Музејски педагошки пројекти – претпоставке и могућности; Праћење и вредновање педагошке делатности музеја.
Препоручена литература - Hein, G. E. (1998). <i>Learning in the Museum</i> . New York: Routledge; - Hooper-Greenhill, E. (Ed.) (1994). <i>The Educational Role of the Museum</i> . London and New York: Routledge; - Makdonald, Š. (ur.) (2014). <i>Vodič kroz muzejske studije</i> . Beograd: CLIO; - Marstin, Dž. (ur.) (2013). <i>Nova muzejska teorija i praksa</i> . Beograd: CLIO; - Milutinović, J. (2003). <i>Humanistički pristup vaspitno-obrazovnoj ulozi muzeja</i> . Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Viša škola za obrazovanje vaspitača; - Milutinović, J. (2019). Savremene tendencije u obrazovanju – kritička pedagoška praksa u muzeju. <i>Teme</i> , 43(1), 53-68. - Šola, T. (2002). <i>Marketing u muzejima ili O vrlini i kako je obznaniti</i> . Beograd: Clio;

Назив предмета: Породица, васпитање и социјално окружење
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета: продубљивање знања о релевантним теоријско-методолошким приступима проучавању породице и породичног васпитања; разумевање породичног функционисања на микро и макро нивоу; аналитичко-истраживачки приступ у сагледавању утицаја породичне динамике и карактеристика ширег социјалног окружења на породично васпитање; оспособљавање за примену стечених знања у раду са породицом/родитељима.
Исход предмета: Студент ће умети да: објасни и критички процењује значај различитих теоријских перспектива за разумевање породице; изради адекватан истраживачки концепт у проучавању породице на микронивоу и у односу на шире социјално окружење; примени стечена знања у области унапређења теорије и праксе породичног васпитања; конципира и реализује пројекте и програме подршке породици/родитељима.
Садржај предмета: Теоријске оријентације у проучавању породице и породичног васпитања - структурално-функционална теорија, теорија симболичке интеракције, теорија система, развојна теорија, теорија конфликта, родне теорије, теорија социјалне размене, теорија социјалне мреже, теорија друштвене (социјалне) размене, биолошко-аналитичка теорија, еколошка теорија, теорија афективне везаности. Специфичности емпијског истраживања породице. Методолошки приступи, технике и инструменти истраживања породице и породичног васпитања. Породица као систем – карактеристике и аспекти функционисања. Модел и димензије породичне функционалности. Развојна динамика породице – концепт породичног животног циклуса. Интра и интерпородична динамика. Специфичне породичне констелације. Стратегије породичног превладавања проблема. Породичне улоге. Породични односи и васпитни процеси у породици. Породично васпитање – карактеристике, димензије међугенерациски трансфер. Мултидимензионална перспектива породичних интеракција - квалитет интеракција родитељ-дете. Концепт, димензије и квалитет родитељства. Васпитни стил родитеља. Родитељске компетенције. Педагошко образовање родитеља. Карактеристике и принципи саветодавног рада са породицом/родитељима. Алтернативни облици породичног живота, родитељство и васпитање. Однос породице и ширег системског окружења. Облици педагошко-социјалне подршке породици и родитељству.
Препоручена литература Whitte J., Klein D. (2008). <i>Family theories</i> . Los Angeles: Sage pub. Cierpka M., Thomas V., Sprenkle D. (2005). <i>Family assessment: integrating multiple perspectives</i> . Gottingen: Hogrefe. Bornstein M. H. (ed.) (2002). <i>Handbook of Parenting</i> . New Jersey, London: LEA. Zuković, S. (2012). <i>Porodica kao sistem – funkcionalnost i resursi osnaživanja</i> . Novi Sad: Pedagoško društvo Vojvodine. Zuković, S. (2017). <i>Savetodavni rad u institucijama vaspitanja i obrazovanja – teorijski i praktični aspekti</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet (V poglavlje – Saradnja i savetodavni rad sa roditeljima). Touliatos, J. et al. (eds..) (1990). <i>Handbook of Family Measurement Techniques</i> . Newbury Park, London, New Delhi: Sage Publication. Polovina, N. (2011). <i>Porodica u sistemskom okruženju</i> . Beograd: Institut za pedagoška istraživanja. Čudina- Obradović, M., Obradović, J. (2006). <i>Psihologija braka i obitelji</i> . Zagreb: Gloden marketing. Janković, J. (2004). <i>Pristupanje obitelji – sustvani pristup</i> . Zagreb: Alinea.

Назив предмета: Перспективе високошколског образовања
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета Анализирање и вредновање савремених трендова и реформи високог образовања у домаћем и међународном контексту, као и њихов значај за осигурање квалитета у високом образовању; Овладавање техникама научноистраживачког рада у области високог образовања, планирање и формулисање теоријски заснованих истраживачких проблема из области универзитетске педагогије; Критичко промишљање релевантних аспеката високог образовања (квалитет наставе, компетенције студената, својства наставника, научноистраживачки рад, контрола и унапређење квалитета и др.).
Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да: – Идентификују и процењују друштвене, образовне, политичке и историјске околности које утичу на циљеве, промене и квалитет високог образовања; – Разумеју и објасне актуелне ставове и теоријске концепције из области универзитетске педагогије; – Самостално уочавају истраживачке проблеме у високом образовању и планирају истраживање у складу са уоченим проблемом; – Анализирају и интерпретирају добијене резултате истраживања и презентују их у научној јавности.
Садржај предмета Теоријска настава Високошколско образовање – међународна и национална образовна политика. Квалитет у високом образовању. Методе и поступци контроле и унапређења квалитета (акредитација, евалуација, самовредновање, рангирање). Високошколска дидактика и савремене методе у високошколској настави. Нове информацијске технологије у високом образовању. Студентско тело и универзитетски наставници. Репорте високог образовања. Болоњски процес и стварање Европског простора високог образовања. Исходи учења у високом образовању и компетенције дипломираних студената. Финансирање високог образовања, тржишне снаге и савремени процеси приватизације у високом образовању. Социјална димензија, демократичност и доступност високог образовања.
Препоручена литература Forest, J. & Altbach, P. (Eds.) (2006). <i>International Handbook of Higher Education</i> . Dordrecht: Springer. Ashwin, P. (2009). <i>Analysing Teaching–Learning Interactions in Higher Education</i> , New York: Continuum. Biggs, J., Tang, C. (2011). <i>Teaching for Quality Learning at University - What the Student Does (4th edition)</i> . Maidenhead: The Society for Research into Higher Education & Open University Press. Ramsden, P. (2003). <i>Learning to teach in higher education (2nd edition)</i> . London: Routledge Falmer. R. Begg (Ed.), (2003). <i>The Dialogue between Higher Education Research and Practice</i> . New York: Kluwer Academic Publisher. High Level Group on the Modernisation of Higher Education (2013). <i>Report to the European Commission on Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions</i> , Luxembourg: Publications Office of the European Union. Jevremov, T., Lungulov, B., i Dinić, B. (2016). Zadovoljstvo studenata kvalitetom nastave: efekti godine studija i akademskog postignuća. <i>Nastava i vaspitanje</i> , 65(3), 491–508. Lungulov, B. (2015). Demokratskost i dostupnost visokog obrazovanja: formalni okvir i socijalna dimenzija reformskih procesa. <i>Pedagoška stvarnost</i> , 61(2), 228-239. Bodroški, B. (2012). Komercijalizacija visokoškolskog obrazovanja i različiti pristupi osiguranju kvaliteta. <i>Nastava i vaspitanje</i> , 61(4), 645-661.

Назив предмета: Теорије интелектуалног васпитања
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета Оспособљавање за критичко сагледавање различитих теоријских становишта о интелектуалном развоју и васпитању и о односу интелектуалног развоја и васпитања. Оспособљавање за критички одабир одговарајуће литературе и њену систематизацију, формулисање адекватног истраживачког проблема и израду прикладног нацрта истраживања.
Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да: – наведу основне поставке актуелних теорија интелектуалног развоја и васпитања и критички процењује њихову емпиријску заснованост и потенцијалну експланаторну моћ; – идентификују релевантан истраживачки проблем у овој области, компетентно дискутују о његовом референтном оквиру, коректно операционализују истраживачки проблем, спроведе истраживање, критички анализирају и аргументовано евалуирају спроведено истраживање.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Савремене теорије интелектуалног развоја и васпитања. Новија истраживања интелектуалног развоја и њихове педагошке импликације. Интелектуално васпитање и васпитно-образовни процес; стратегије истраживања васпитно-образовног процеса. Школа, интелектуални развој и васпитање; интелектуални развој, настава и учење. Значај мотивације у процесу интелектуалног развоја и васпитања; модели мотивације. Значај образовних постигнућа: новија истраживања образовних постигнућа, знања и способности као исходи васпитно-образовног процеса. Подстицање интелектуалног развоја код деце различитих способности: индивидуализација и диференцијација васпитно-образовног процеса. Интелектуални развој и васпитање даровите деце.
Препоручена литература – Altaras Dimitrijević, A., Tatić Janevski, S. (2016). <i>Образованје ученика изузетних способности: научне основе и смернице за школску праксу</i>. Beograd: Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja. – Antonijević, R. (2008). Intelktualno vaspitanje u problemskoj nastavi, u Š. Alibabić i A. Pejatović (prir.): <i>Образованје и учење претпоставке европских интеграција</i> (23-34). Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta. – Antonijević, R. (2009). Saznavanje putem otkrivanja u funkciji intelektualnog vaspitanja, <i>Pedagogija</i>, 3, 372-384. – Antonijević, R. (2011). Priroda kognitivne prepreke u procesu intelektualnog vaspitanja, <i>Nastava i vaspitanje</i>, 4, 565-583. – Ivić, I. (1992): Teorije mentalnog razvoja i problem ishoda obrazovanja, <i>Psihologija</i>, 3-4, 7-35. – Letić, M. (2015). <i>Značaj moralnih i liderskih svojstava za ostvarenje darovitosti</i>. Doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu. – Maksić, S. (2007). <i>Darovito dete u školi</i>. Beograd: Zavod za udžbenike. – Sternberg, R. (Ed.). (2000). <i>Handbook of intelligence</i>. Cambridge: Cambridge University Press.

Назив предмета: Социологија уметности
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема услова
Циљ предмета: Упознавање са најважнијим социолошким приступима у изучавању уметности, масовне и популарне културе; усвајање знања, овладавање научно-категоријалним апаратом за изучавање социолошких аспеката уметности, масовне и популарне културе; разумевање друштвене условљености уметности; оспособљавање за аналитичко и критичко сагледавање форме, садржаја и значаја уметности, масовне и популарне културе; развијање способности за вредновање уметничких и културних творевина и садржаја различитог нивоа.
Исход предмета: Студент зна најважније социолошке приступе у изучавању уметности, масовне и популарне културе; студент влада научно-категоријалним апаратом за изучавање социолошких аспеката уметности, масовне и популарне културе; студент разуме друштвену условљеност уметности; студент је оспособљен за аналитичко и критичко сагледавање форме, садржаја и значаја уметности, масовне и популарне културе; студент је оспособљен за вредновање уметничких и културних творевина и садржаја различитог нивоа.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> – проблеми одређења уметности, масовне и популарне културе и њиховог међусобног разграничења; друштвена, културна и техничка условљеност уметности, масовне и популарне културе; уметност и потрошачко друштво, слободно време и индустрија забаве; уметност и друштвена стратификација; уметност као друштвена делатност; светови уметности; подела рада у уметности; врсте уметника; уметничка и масовна публика; појава и ширење кича; проблеми одређења кича; принципи кича.
Литература Aleksander, Viktorija (2007): <i>Sociologija umetnosti</i> . Beograd: Clio. Becker, Howard (2009): <i>Svetovi umjetnosti</i> . Zagreb: Naklada Jesenski i Turk. Đorđević, Jelena (prir.) (2012): <i>Studije kulture</i> . Beograd: Službeni glasnik. Kloskovska, Antonjina (1985): <i>Masovna kultura</i> . Novi Sad: Matica srpska. Mol, Abraham (1973): <i>Kič</i> . Niš: Gradina. Storey, John (2009): <i>Cultural Theory and Popular Culture</i> . Pearson Longman < https://uniteyouthdublin.files.wordpress.com/2015/01/john_storey_cultural_theory_and_popular_culturebookzz-org.pdf > Tanner, Jeremy (2003). <i>The Sociology of Art. A Reader</i> . London and New York: Routledge. < https://books.google.rs/books?id=HJZ_AgAAQBAJ&pg=PR3&source=kp_read_button&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false > Williams, Raymond (1959). <i>Culture and Society</i> . London: Chatto & Windus.

Назив предмета: Биополитика и био-моћ
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема
Циљ предмета Оснолни циљ предмета Биополитика и био-моћ ја да упозна студенте докторских студија са модерним друштвеним и политичким „моћи над животом“, односно биополитичким стратегијама управљања животима мноштва. Студенти ће се упознати са најважнијим приступима, теоријским моделима и категоријама биополитичког модела управљања и владања.
Исход предмета Оснолни исход предмета Биополитика и био-моћ је стицање знања и формирање критичких научних ставова о биополитици и стратегијама био-моћи. Поред тога, студенти ће бити оспособљени за самостално истраживање биополитичких феномена модерних друштава, као и за самостално коришћење научног категоријалног апарата из домена биополитичких студија.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Стари биолошки поредак. Нови биолошки поредак. Живот, политика и друштво. Друштво и тело. Микрополитике моћи нас телом. Тело и субјективност. Тело и мноштво. Живот и привреде. Политике моћи над животом. Живот и норма. Доприноси Мишела Фуко биополитичким студијама. Питања „голог живота“. Социјална медицина. Савремене технологије контроле и моћи над животом. Рођење здравствене политике у 18. веку. Управљање опасностима и ризицима. Политике живота. Биополитичка производња. Право смрти и моћ над животом. Будућност биополитике у капитализму. Био-моћ данас.
Препоручена литература Д. Маринковић и Д. Ристић, <i>Моћ над животом: биополитика у модерном друштву</i> . Нови Сад, Медитерран Публишинг, 2019; Agamben, Dordo (2013). <i>Homo sacer: suverena moć i goli život</i> . Loznica: Karpos; Braudel, Fernand (1992). <i>Strukture svakidašnjice</i> . Zagreb: AC; Colin, Gordon (1998). Canguilhem: Life, Health and Death. <i>Economy and Society</i> , 27(2-3): 182–189; Esposito, Roberto (2008). <i>Bios: Biopolitics and Philosophy</i> . Minneapolis: University of Minnesota Press; Фуко, Мишел (1998). <i>Treba braniti društvo</i> . Novi Sad: Svetovi; Фуко, Мишел (2014). <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i> . Novi Sad: Mediterranean Publishing.

Назив предмета: Теорије људске интеракције
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема
Циљ предмета Циљ предмета је усвајање напредних знања о класичним и савременим теоријама људске интеракције, односно о (микро)социолошким теоријама које друштвену интеракцију (за разлику од нпр. акције, понашања или друштвене структуре) сматрају за основну јединицу анализе у друштвеним наукама. У том смислу, циљ је и разумевање и критичко сагледавање различитих теорија о људској интеракцији лицем-у лице, анализи конверзације, друштвеној размени, вербалној и невербалној комуникацији, ритуалној интеракцији и томе слично. Међу циљевима предмета налази се и усвајање интердисциплинарне перспективе у изучавању људске интеракције, укључујући ту и знања из антропологије, когнитивне и социјалне психологије, и сродних научних дисциплина.
Исход предмета Студент ће бити у могућности да: - анализира водеће теоријске претпоставке у проучавању људске (друштвене) интеракције, као и да разуме њихово место у савременом корпусу социолошких теорија; - истражује структурне, културне и ситуационе околности које детерминишу људску интеракцију, али и еволуционе и когнитивне основе људске интеракције; - промишља и процењује карактеристике, структуру и/или правила интеракције лицем-у-лице, (не)вербалне комуникације, друштвене размене и ритуалне интеракције; - анализира и дискутује о улози емоција (нпр. страха, гађења, стида и посрамљености итд.) у људској интеракцији; - критички разматра и проблематизује расправе о људској интеракцији као основној јединици анализе у друштвеним наукама.
Садржај предмета <i>Теоријска настава.</i> Историјат теорија о људској интеракцији у социологији; Микросоциологија и социолошка социјална психологија; Феноменолошке теорије интеракције; Симболички интеракционизам; Етнометодологија; Анализа конверзације; Драматуршке теорије интеракције; Теорије ритуалне интеракције; Друштвено сопство и групни феномени; Разговор као друштвени процес; Вербална и невербална комуникација; Људска интеракција у јавности; Људска интеракција, колективно понашање и друштвени покрети; Људска интеракција и емоције. <i>Практична настава.</i> Семинарски радови и критичка дискусија о претпоставкама, тврдњама, сазнањима и увидима (као и снагама и слабостима) теорија људске интеракције.
Литература 1. Nash, J. E. and J. M. Calónico (1996). <i>The Meanings of Social Interaction</i>. London: General Hall. 2. Turner, J. H. (2010). <i>Theoretical Principles of Sociology, Vol. 2: Microdynamics</i>. New York: Springer. 3. Turner, J. H. (2002). <i>Face to Face: Toward a Sociological Theory of Interpersonal Behavior</i>. Stanford: Stanford University Press. 4. Collins, R. (2004). <i>Interaction Ritual Chains</i>. Princeton: Princeton University Press. 5. Reynolds, L. T. and N. J. Herman-Kinney (eds) (2003). <i>Handbook of Symbolic Interactionism</i>. Lanham: Altamira Press.

Назив предмета: Социологија организационе структуре и организационих промена
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Претходно стечена знања из области Социологије рада и Социологије организације.
Циљ предмета: Да докторанди овладају теоријским знањима и методолошким поступцима како би могли критички да мисле и да самостално проучавају мање или више комплексне и издиференциране организационе структуре и различите модалитете њихове трансформације, у различитим друштвеним (друштвено-историјским, друштвено-економским, друштвено-политичким) условима.
Исход предмета: Оспособљеност докторанада за разумевање карактеристика различитих облика организационе структуре и модалитета организационе трансформације, као и за њихово целовито, социолошко, критичко истраживање и пропитивање. Та оспособљеност ће се изражавати у следећим способностима: да на темељу класичних сазнања (социолошких, као и сазнања из области организационих студија) прате постојећа достигнућа и да развијају нове теоријско-методолошке могућности социолошког проучавања организационе структуре и организационих промена; да повезују социолошке теоријско-емпиријске доприносе (и доприносе других сродних наука) са властитим истраживачким налазима у сврху социолошког објашњавања карактеристика структурисања и трансформисања организација и превладавања конкретних организацијских (структуралних или трансформативних) проблема.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Елаборација класичних теоријских основа из области социологије (организације) и области организационих студија, као и (нај)новијих сазнања из подручја проучавања организационе структуре и организационе трансформације. Из оквира класичних основа, посебно ће се сагледавати становишта и доприноси аутора који припадају европској перспективи (Токвил, Маркс, Вебер, Михелс, Диркем, Тард, Зимел, Шумпетер) и америчкој перспективи (Веблен, чикашка школа, Дјуи, симболички интеракционизам, Парсонс). Детаљно ће се разматрати различита становишта из оквира класичних, неокласичних, модерних (контингентни и ситуациони приступи) и постмодерних (теорија „ресурсне зависности“, теорија трансакционих трошкова, приступ популационе екологије, неоинституционални приступ) приступа у социолошком проучавању организација. На тим основама обликоваће се сазнања о карактеристикама организационе структуре и модалитетима организационих промена. Посебно ће се разматрати (у упоредној перспективи) карактеристике организационе структуре савремених индустријских организација и њихове трансформације (под утицајем неолибералне идеологије). <i>Практична настава:</i> Критичка анализа истраживања организационе структуре и организационих промена у социологији и посебним научним дисциплинама; анализа доприноса појединих социолога истраживању и објашњењу организационе структуре и организационе трансформације; презентација методолошких замисли и поступака у социолошком приступу организационој структури и организационим променама; сагледавање могућности примене социолошких сазнања из области организационе структуре и организационих промена у настојањима да се превладају (практични) организациони проблеми.
Препоручена литература: 1. Adler, P.S. (ed.) (2009). <i>SOCIOLOGY AND ORGANIZATION STUDIES. CLASSICAL FOUNDATIONS</i>. New York: Oxford University Press. 2. Jones, G.R. (2004). <i>ORGANIZATIONAL THEORY, DESIGN, AND CHANGE. Text and Cases</i>. New Jersey: Pearson Education, Inc., Upper Saddle River. 3. Carlton, D. W. and Perloff, J. M. (2005). <i>Modern Industrial Organization</i>. Boston: Pearson. 4. Mojić, D. (2014). <i>Organizacije i (post)moderno društvo</i>. Beograd: Čigoja štampa: Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta. 5. Шљукић, М. (2018). <i>Фабрика: индустрија у пост-социјалистичкој Србији</i>. Ново Милошево: Банатски културни центар. 6. Milošević, B. (2013). <i>Organizacija rada u globalnoj tranziciji: prilozi Sociologiji organizacije</i>. Beograd: „Filip Višnjić“: Prosveta. 7. Janićijević, N. (2007). <i>Upravljanje organizacionim promenama</i>. Beograd: Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta.

Назив предмета: Одабрана поглавља из индустријске/организацијске психологије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Оспособљавање студената за самостално истраживање феномена у области И/О психологије, а за које студенти покажу посебно интересовање. Конкретно, студенти ће кроз преглед савремене литературе упознавати теоријске системе који прате одабране теме као и методолошке оквире унутар којих се спроводе емпиријска истраживања одабраних тема.
Исход предмета Студент ће бити у стању да пропознаје феномене у организацијском контексту, да одабере концептуални оквир и одговарајуће методе и технике за истраживања одабраних тема, да презентује резултате истраживања као и да, на основу таквог увида, дизајнира потенцијалну интервенцију у организацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> савремени приступи у проучавању организацијског понашања (модел организацијског понашања, истраживачки нацрти, методе прикупљања и обраде података), Индивидуални процеси као детерминанте организацијског понашања (перцепција, личност, ставови, мотивација, задовољство послом), Групни процеси као детерминанте организацијског понашања (групне динамике, моћ, политике, одлучивање, конфликти), Организацијски процеси као детерминанте организацијског понашања (организацијска култура, структура, комуникације, промена). <i>Практична настава:</i> Квантитативне и квалитативне методе и технике истраживања у области И/О психологије: квантитативни и квалитативни истраживачки нацрти и методе прикупљања и обраде података, примена статистичких програма SPSS и EQS као и програма за обраду текста (Atlas.ti).
Препоручена литература Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2013). Organizational behavior, 15th Edn. Pearson. Johns, G, & Saks, A.M. (2008). Organizational Behavior. Pearson Prentice Hall. Toronto. Kreitner, R., Kinicki, A. & Buelens, M. (1999). Organizational Behaviour. McGraw-Hill, London.

Назив предмета: Психологија међугрупних односа
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета <u>а) Упознавање студената са:</u> - основама међугрупне категоризације и узроцима и аспектима социјалне категоризације - основним појмовима из области предрасуда, стереотипа и међугрупних односа - основним узроцима и последицама предрасуда и стереотипа - основним сличностима и разликама између стереотипа и предрасуда - теоријама међугрупних сукоба и начинима њиховог превазилажења - основама психологије помирења <u>б) Оспособљавање студената:</u> - за разумевање основних проблема које испитује област међугрупних односа - за препознавање узрока настајања стереотипа и предрасуда - за разумевање процеса настанка и одржавања стереотипа и предрасуда - за разумевање важности стереотипа и предрасуда у социјалном животу појединца - за разумевање и основе примене психологије помирења и решавања међугрупних сукоба
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - објасни основне појмове из области међугрупних односа, стереотипа и предрасуда - препозна узроке и важност одржавања стереотипа и предрасуда - разуме разлику између социјалне категоризације и социјалне дискриминације - препозна и употреби основне технике решавања међугрупних сукоба
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Студенти ће се у току курса упознати са основним појмовима из области међугрупних односа, конфликта и социјалне дискриминације. Поред тога, основу курса чиниће теорије формирања, мењања и одржавања стереотипа и предрасуда, опис њихових сличности и разлика, као и начина борбе против ових појава. Такође, курс ће се бавити и теоријама односа међу групама, са посебним нагласком на узроке и видове сукоба међу групама
Препоручена литература 1. Brown, G. (2006). <i>Групни процеси : динамика унутар и између група</i>. Загреб: Наклада Слп. 2. Hewstone, M. and Stroebe, W. (2004). <i>Социјална психологија: Еуропске перспективе</i>. Загреб, Наклада Слп. 3. Hewstone, M. , Manstead, A. S. R. , Stroebe, W. (2005) <i>Blackwell Handbook of Social Psychology</i>. Oxford, Blackwell Publishers. 4. Stangor, C. (2000). <i>Key readings in Social Psychology: Stereotypes and Prejudices</i>. Hove, Taylor and Francis.

Назив предмета: Интеркултурна и језичка медијација
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Оспособљавање студента да разуме и преноси на страни језик и са њега културолошке обрасце и значења, да преведе вредности, идеје и поруке из разних области друштвеног живота на језик близак некој друштвеној групи и широј јавности. Освешћивање потребе за говором са поштовањем културног идентитета и националног осећања, упознавање са локацијама, симболима и артефактима од специфичног културног значаја за различите етносе и групе друштва различите вере, обичаја и потреба. Препознавање елемената идентитета другог у сопственом идентитету (<i>overlapping identities</i>). Овладавање комуникацијским вештинама у мултикултурном контексту.
Исход предмета Студент је оспособљен да води интеркултурног дијалог уз висок степен толеранције и разумевања културних и језичких различитости. Уме да примени стечена знања у различитим контекстима комуникације (усмена, писана, мултимедијална), да се обрати широј јавности и специфичним друштвеним групама, званичним институцијама, да успостави контакте у секторима у којима је неопходна интеркултурна компетенција (издаваштво, масмедији, друштвене мреже, институције културе и дипломатије). Познаје и влада методологијом истраживања језичких и културних различитости неопходних за превођење и оспособљен је за даље самостално усавршавање.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Утицај убрзаног процеса глобализације који повезује људе из екстремно различитих култура што повећава потребу за јачањем интеркултурне компетенције у различитим сегментима друштвеног живота. Колективно сећање, формирање стереотипа и њихова фосилизација у језику, етноцентрични ставови који због историјских и културно-политичких догађаја потврђују своје постојање, позитивна и негативна конотација културног наслеђа. Комуникација и медијација у оквиру већих друштвених група различите старости, пола, колективног интереса (политика, спорт, породица) са мањинским и специфичним идентитетима. <i>Практична настава</i> Језичке и прагматичке активности за подстицање писмене и усмене компетенције на страном језику уз примену културолошких, метајезичких и методолошких знања, неопходних за интеркултурну и међујезичку медијацију. Анализа случајева, инсценирање интеркултурног дијалога у различитим формама (медији, штампа, аудио-визуелни контекст, друштвене мреже).
Препоручена литература Bilić-Stefan, M. (2006). Uključivanje interkulturalne komunikacijske kompetencije u poučavanje stranih jezika. <i>Odgojne znanosti</i>, 8, 11, 279-288. Блатешић, А. (2016). <i>Колокације, фраземи и паремије са компонентом етнонима у италијанском језику</i>, Нови Сад: Филозофски факултет. Biscoe, A. (2001). European Integration and the Maintenance of Regional Cultural Diversity: Symbiosis or Symbolism. <i>Regional Studies</i>, 35, 1, 57-64. Brislin R., Yoshida T. <i>Intercultural communication training: an introduction</i>, London: Sage publications, 1994. Council of Europe. (2008). <i>Autobiography of intercultural encounters: Context, concepts and theories</i>. Strasbourg: Council of Europe. Council of Europe (2000). <i>Cultural Policies in Europe: A Compendium of Basic Facts and Trends</i>. Bonn: ERICarts, Artcult Media. Demetrio, D., Favaro, G. (2002). <i>Competenze interculturali. Teoria e pratica nei settori scolastico-educativo, giuridico, aziendale, sanitario e della mediazione culturale</i>. Franco Angeli. Dragojević, S. (1999). Multikulturalizam, interkulturalizam, transkulturalizam, plurikulturalizam: suprotstavljeni ili nadopunjujući koncepti. U: <i>Kultura, etničnost, identitet</i> (ur. Jadranka Čačić-Kumpes), Zagreb: Institut za migracije i narodnosti – Naklada Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 77-90. Durbaba, O. (2016). <i>Kultura i nastava stranih jezika. Uvod u interkulturnu primenju lingvistiku</i>. Beograd: Filološki fakultet. Eccher, Ch. (2016). <i>Vento di terra – miniature geopoetiche</i>. Roma: La Sapienza editrice. Eccher, Ch. (2018). <i>Il mare appassito: la ballata di Rudi di Elio Pagliarani</i>. Novi Sad: Filozofski Fakultet, 2018. http://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2018/978-86-6065-493-1 Fiedler, K., Kurzenhäuser, S. (2000). Das linguistische Kategorienmodell und die sprachliche Vermittlung von Einstellungen. In: S. Deminger, T. Fögen, J. Scharloth, & S. Zwickel (eds.), <i>Einstellungsforschung in der Soziolinguistik und Nachbardisziplinen</i>. Frankfurt/M.: Peter Lang, 161-177. Liebe, F., Gilbert, N. (1996). <i>Interkulturelle Mediation – eine schwierige Vermittlung. Eine empirisch-analytische Annäherung zur Bedeutung von kulturellen Unterschieden</i>. Berlin: Albdruk. Vučo, J. (2013). O nekim specifičnostima interkulturne razmene u savremenoj nastavi stranih jezika. U: <i>Jezici i kulture u vremenu i prostoru</i> (II/1), Novi Sad: Filozofski fakultet, 373–379.

Назив предмета: Комуникативна перспектива дискурса
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Стицање знања за теоријско, аналитичко и критичко сагледавање, односно стваралачко осмишљавање и остварење оптималног распореда структурално-функционалних сегмената и компонената унутар реченичког исказа, у циљу препознавања и реконструкције информативно-комуникативне перспективе у различитим облицима дискурса (у сагласности са основним опредељењем докторанда).
Исход предмета Докторанд поседује теоријско знање и неопходне компетенције за самосталну критичку анализу комуникативне перспективе у различитим облицима дискурса, као и способност свесне примене стеченог знања и искуства у пракси.
Садржај предмета Појам комуникативне перспективе и историја њеног истраживања (психолошки, логички, функционани, структурални, генеративни, когнитивни, контрастивни приступ). Комуникативна перспектива и језичке функције. Комуникативна перспектива и језичка типологија. Генеративни модел реченице у мађарском језику. Комуникативни модел и традиционална граматичка структура реченице. Комуникативна перспектива и ред речи у индоевропским језицима. Позициона хијерархија реченичких конституената (наглашене и ненаглашене позиције, предикат, фокус, енклитике и проклитике,). Улога интонације у обликовању комуникативне перспективе. Модалитет и перспектива. Прагматички чиниоци. Говорни чинови и перспектива. Маркери дискурса. Улога врста речи у конституцији комуникативне перспективе. Валенција глагола и перспектива. Повезаност падежа и тематских функција са комуникативном перспективом. Перспектива текста дужине једног параграфа. Комуникативна перспектива у психолингвистици (перцепција и продукција говора). Комуникативна перспектива у примењеној лингвистици (теорија и пракса превођења, комуникативна перспектива у публицистици, редакција и коректура, методика предавања матерњег и страних језика итд.)
Препоручена литература Hegedűs R.: <i>Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések</i> . Bp. Tinta Könyvkiadó. 2019. Imrényi A. – Kugler N. et al.: <i>Nyelvtan</i> . Bp. Osiris Kiadó. 2017. Keszler B. – Tátrai Sz. (szerk.): <i>Diskurzus a grammatikában – grammatika a diskurzusban</i> . Bp.: Tinta Könyvkiadó. 2009. Kiefer F. (ed.): <i>Strukturális magyar nyelvtan I. Mondattan</i> . Bp: Akadémiai Kiadó. 1992 Klaudy K.: <i>Fordítás és aktuális tagolás</i> . Nytud. Ért. Bp: Akadémiai Kiadó. 1987. Pásztor Kicsi M.: <i>A mai vajdasági magyar napi sajtó és elektronikus média informatív szövegeinek szintaktikai, intonációs és kommunikatív jellemzői</i> . Нови Сад, Филозофски факултет, 2012. 351 стр. Pléh Cs.: <i>A mondatmegértés a magyar nyelvben. Pszicholingvisztikai kísérletek és modellek</i> . Bp: Osiris Kiadó. 1998. Поповић, Ј.: <i>Ред речи у реченици</i> . Бгд: Друштво за српски језик и књижевност. 2004 (2. изд.) Тошовић, Б.: Комуникативна перспектива реченице. = Ивић, М. (ур.): <i>Синтакса савременог српског језика. Проста реченица</i> . Бгд: Инст. за срп. јез. САНУ, Београдска књига, Матица српска. 2005. 1061–1110. Varga L.: <i>A magyar beszéddallamok fonológiai, szemantikai és szintaktikai vonatkozásai</i> . Nytud. Ért. 135., Bp: Akadémiai Kiadó. 1993.

Назив предмета:	Језик и стил српске средњовековне књижевности
Статус предмета:	изборни
Број ЕСПБ:	10
Услов:	
Циљ предмета	Упознавање докторанада са основним карактеристикама језика жанровски различитих текстова који припадају српском средњовековном писаном наслеђу и оспособљавање за језичку и стилску анализу тих текстова, као и за поређење њихових особености и међусобних сличности.
Исход предмета	Способност самосталне језичке анализе текста који припада српском средњовековном књижевном наслеђу, те могућност вредновања резултата са језичкостилског аспекта.
Садржај предмета	<i>Теоријска настава</i> Методологија проучавања текстова српске средњовековне књижевности с обзиром на ниво језичке анализе: фонолошки, морфолошки, синтаксички и лексички. Језик српске средњовековне књижевности: српскословенски и српски језик. Однос књижевнојезичке норме и наноса из вернакуларне базе писца/писара. Српскословенска језичка норма: унутрашња динамика развоја (функционалностилска раслојеност жанровски условљена) и спољашња динамика развоја (међусобни утицаји српскословенског и старосрпског језика). Виши и нижи стил српскословенског: селекција језичких средстава и реченична организација. Отвореност норме српскословенског језика нижег стила ка иновацијама из српског вернакулара: постојање мешаног језика. <i>Практична настава</i> Преглед препоручене литературе и разговори на те теме.
Препоручена литература	Грковић-Мејдор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i>, Зборник радова I. Београд, 2007б: 249–266. Грковић-Мејдор, Јасмина. О функционалностилској раслојености српскословенског језика. <i>Кирило-Методијевски студии 21</i> (=Средновековни текстове, автори и книги. Сборник в чест на Хайнц Миклас), София: Българска академия на науките, Кирило-Методијевски научен център, 2012: 288–299. Курешевић, Марина. <i>Хипотактичке структуре у Српској Александриди: функционалностилски аспекти</i>. Нови Сад: Филозофски факултет, 2014. Курешевић, Марина. Проучавање хипотактичких структура и њихова улога у расветљавању функционалностилске раслојености српскословенског језика. Јасмина Грковић-Мејдор, В. Ружић (ур.). <i>Српски језик и његове норме: дијахроно-синхрони аспекти</i>. Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2015, 64–82. Курешевић, Марина. Ка дефинисању црквенословенског језика нижег стила: на примеру исказивања семантичке субординације. <i>Slawische Geisteskultur: ethnolinguistische und philologische Forschung</i>. Zum 90. Geburtstag von N. I. Tolstoj, Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2016, 133–150. Курешевић, Марина. Језик <i>Слова Акира Премудрог</i> из рукописног зборника Народне библиотеке Србије бр. 53. <i>Јужнословенски филолог</i> 72/1–2 (2016):105–126. Ремнёва, Марина Леонтьевна. <i>Пути развития русского литературного языка XI–XVII вв.</i> Москва: Издательство Московского университета, 2003. В. М. Живов. <i>История языка русской письменности</i>. Том I. Москва: Университет Дмитрия Пожарского, 2017.

Назив предмета: Лингвокултуролошка истраживања фразеологије српског језика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема
Циљ предмета Стицање теоријских знања из области лингвокултурологије и знања о могућности лингвокултуролошког приступа фразеологији српског језика.
Исход предмета Оспособљеност за примену лингвокултуролошке методе на фразеолошком корпусу српског језика у научно-истраживачком раду.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Лингвокултурологија као дисциплина и њено место у односу на друге сродне дисциплине: теоријске поставке, предмет и методологија. 2. Концепт, концептосфера и слика света: дефинисање појмова и издвајање сличности и разлика међу њима. 2.1. Концептосфера културе као лингвокултуролошки појам. 2.2. Типологија концепата: културни концепт према лингвокултурном. 3. Фразеолошки фонд језика као садржатељ културних информација. 3.1. Лингвокултуролошка метода у фразеологији. 3.2. Теорија и методе лингвокултуролошког моделовања фразеолошког значења. 3.3. Информациона организација фразеологизма: митолошка, религиозна, филозофска, научна, естетска, етичка итд.
Препоручена литература 1. Д. Мршевић Радовић, <i>Фразеологија и национална култура</i> , Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2008. 2. Наташа Вуловић, <i>Српска фразеологија и религија. Лингвокултуролошка истраживања</i> , Београд: Институт за српски језик САНУ, 2015. 3. А. Менац, <i>Хрватска фразеологија</i> , Загреб: Књигра, 2007. 4. Б. Барчот, <i>Лингвокултурологија и зоонимска фразеологија</i> , Загреб: Хрватска свучилишна наклада, 2017. 5. В. Н. Телия, <i>Русская фразеология (семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты)</i> , Москва: Языки русской культуры, 1996. 6. В. М. Мокиенко, <i>Славянская фразеология</i> , Москва: Высшая школа, 1989. 7. В. А. Маслова, <i>Лингвокультурология</i> . Москва: Издательский центр „Академия” 2007. 8. В. В. Воробёв, <i>Лингвокультурология</i> , Москва: Российский университет дружбы народов, 2008. 9. Н. Ф. Алефиренко, <i>Лингвокультурология. Ценностно-смысловое пространство языка</i> , Москва: Флинта – Наука, 2014. 10. И. В. Зыкова, <i>Концептосфера культуры и фразеология. Теория и методы лингвокультурологического изучения</i> , Москва: URSS, 2014.

Назив предмета: Српски језик у социолингвистичком контексту
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема
Циљ предмета Разумевање односа језика и друштва. Проширивање знања о раслојавању језика условљеном деловањем различитих друштвених параметара и категорија. Стицање знања о резултатима језичких контаката у друштву.
Исход предмета Студент је способан да идентификује међусобне утицаје језика и друштва. У стању је да креира самостално теренско истраживање или истраживање одговарајућег корпуса и да примени стечена теоријска знања у анализи добијених резултата.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интердисциплинарност у проучавању језика; социолингвистика – макросоциолингвистика / микросоциолингвистика; контактна лингвистика. Језик у друштву и друштво у језику: однос језика и друштва; везе језика и различитих друштвених категорија као што су: пол, узраст, етничка и национална припадност, припадност друштвеним групама одређеним према степену образовања, професији, религији, и сл. Раслојавање језика; језички варијетети; функционални стилови. Говорне заједнице. „Граматика“ друштвеног статуса. Резултати језичких контаката: мултилингвизам, језичко позајмљивање, пребацивање кодова (code-switching), ставови према језику, утицај ставова према језику на употребу различитих варијетета и њихове језичке особености, урбани / рурални дијалекти. Однос већинског и мањинских језика на простору Војводине. Диграфија. Језичка политика. <i>Практична настава</i> Теренска социолингвистичка истраживања. Анализа резултата раслојавања језика. Квантитатива и квалитативна обрада података о ставовима према језику.
Препоручена литература Bugarski, Ranko. <i>Jezik u društvu</i> . Sabrana dela. Beograd: Čigoja štampa / XX vek, 1997. Calvet, Louis-Jean. <i>Rat među jezicima: jezičke politike</i> . Beograd : Biblioteka XX vek, 1995. Coupland, Nikolas, Adam JAWORSKI (ed.). <i>Sociolinguistics. A Reader and Coursebook</i> . Houndmills – Basingstoke – Hampshire: Palgrave Macmillan, 1997. Filipović, Rudolf . <i>Teorija jezika u kontaktu : uvod u lingvistiku jezičnih dodira</i> . Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti : Školska knjiga, 1986. Fishman, Joshua. <i>Sociologija jezika</i> . Sarajevo: Svjetlost, 1978. Holmes, Janet, Nick WILSON. <i>An Introduction to Sociolinguistics</i> . London – New York: Routledge, 2017. Hudson, Richard, A. <i>Sociolinguistics</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 1996. Hymes, Dell. <i>Etnografija komunikacije</i> . Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1980. Radovanović, Milorad. <i>Sociolingvistika</i> . Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada – Dnevnik, 1986. Radovanović, Milorad. <i>Planiranje jezika i drugi spisi</i> . Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 2004. Skutnab Kangas, Tove. <i>Bilingvizam: Da ili ne?</i> Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1991. Spolsky, Bernard. <i>Language Management</i> . Cambridge: Cambridge University Press, 2009. Škiljan, Dubravko. <i>Jezična politika</i> . Zagreb: Naprijed, 1988. Trudgill, Peter. <i>Sociolinguistics. An Introduction</i> . Harmondsworth: Penguin Books, 1974.

Назив предмета: Социолингвистика
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: знање енглеског језика на нивоу Б2
Циљ предмета Упознавање студената са основним концептима, начелима и питањима социолингвистике. Развијање компетенција неопходних за самосталан истраживачки рад на пољу социолингвистике.
Исход предмета Студенти поседују теоријска, научна и методолошка знања из области социолингвистике и способни су за самостални истраживачки рад у овом пољу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава.</i> Лингвистика и социолингвистика. Језик, култура, друштво. Говорна заједница. Планирање језика, стандардизација. Вишејезичне говорне заједнице: очување језика, губитак језика. Билингвизам. Географско раслојавање језика. Друштвено раслојавање језика. Ситуационо раслојавање језика. <i>Практична настава.</i> Методологија социолингвистичких истраживања. Етичност у истраживању. Квантитативно и квалитативно истраживање. Кодирање података. Обрада и тумачење података.
Препоручена литература Bugarski, Ranko. 1996. <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja, XX vek. Bugarski, Ranko. 1997. <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja, XX vek. Bugarski, Ranko. 2010. <i>Jezik i identitet</i> . Beograd: XX vek. Chambers, J. K., Trudgill, Peter, Schilling-Estes, Natalie. Eds. 2008. <i>The Handbook of Language Variation and Change</i> . London: Blackwell. Coulmas, Florian. Ed. 1998. <i>The Handbook of Sociolinguistics</i> . London: Blackwell. Holmes, Janet. 2008. <i>An Introduction to Sociolinguistics</i> . Harlow: Longman. Hudson, R. A. 1996. <i>Sociolinguistics</i> . 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press. Labov, William. 2001. <i>Principles of Linguistic Change. Vol. II. Social Factors</i> . Malden: Blackwell. Milroy, L. and Gordon, M. 2003. <i>Sociolinguistics: Method and Interpretation</i> . London: Blackwell. Radovanović, Milorad. 1986. <i>Sociolingvistika</i> . Novi Sad: Dnevnik, Književna zajednica Novog Sada. Radovanović, Milorad. 1997. <i>Spisi iz kontekstualne lingvistike</i> . Novi Sad, Sremski Karlovci: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića. Spolsky, Bernard. 1998. <i>Sociolinguistics</i> . Oxford: Oxford University Press. Thorne, Sara. 2008. <i>Mastering Advanced English Language</i> . Houndmills: Palgrave. Trudgill, Peter. 2000. <i>Sociolinguistics. An Introduction to Language and Society</i> . 4th edition. London: Penguin.

Назив предмета: Вербални хумор у енглеском и српском језику
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти науче да препознају основне принципе и механизме на којима је заснован вербални хумор у енглеском и српском језику без обзира на врсте дискурса у којима се јавља, као и да усвоје теоријске моделе и конструкте помоћу којих могу да тумаче различите облике вербалног хумора.
Исход предмета Након завршетка курса, студент ће умети да: • препозна основне принципе на коме су засновани различити облици вербалног хумора • класификује, одреди и опише различите типове вербалног хумора • примени теоријско знање из прагматике, когнитивне и културолошке лингвистике да објасни различите облике вербалног хумора • примени научено градиво у самосталном истраживачком раду
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Вербални хумор у комуникацији; прагматичке теорије у тумачењу вербалног хумора; когнитивнолингвистичке теорије у тумачењу вербалног хумора; нејезичке теорије о хумору; језички и ванјезички аспекти вербалног хумора; врсте двосмислености и двозначности, поигравање са различитим језичким нивоима; типологија вербалног хумора; комбиновање различитих кодова ради остваривања хумористичког ефекта; <i>Практична настава</i> Критичко промишљање и практична примена усвојених појмова, теоријских модела и конструкта у анализи и тумачењу примера вербалног хумора који се јављају у различитим контекстима и различитим врстама дискурса на енглеском и српском језику.
Препоручена литература 1. Attardo, S. (2001). <i>Humorous Texts: A Semantic and Pragmatic Analysis</i>. Mouton de Gruyter. Berlin, New York. 2. Coulson, S. (2000). <i>Semantic Leaps. Frame-Shifting and Conceptual Blending in Meaning Constructions</i>. Cambridge University Press. Cambridge. 3. Croft, W., Cruse, A. D. (2004). <i>Cognitive Linguistics</i>. Cambridge University Press. Cambridge. 4. Davies, C. (2011). <i>Jokes and Targets</i>. Indiana University Press. Bloomington. 5. Dynel, M. (2009). <i>Humorous Garden-paths: a pragmatic-cognitive study</i>. Cambridge University Press. Cambridge. 6. Giora, R. (2003). <i>On Our Mind: Salience, Context and Figurative Language</i>. Oxford University Press, Oxford. 7. Prodanović Stankić, D. (2016). Verbalni humor u engleskom i srpskom. Filozofski fakultet. Novi Sad. 8. Ritchie, G. (2004). <i>The Linguistic Analysis of Jokes</i>. Routledge. London, New York. 9. Ross, A. (1998). <i>The Language of Humour</i>. Routledge. London, New York.

Назив предмета: Књижевна имагологија – теорија и метод
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Овладавање методама анализе књижевних текстова које за предмет имају говор о Другом, о туђим културама и просторима и које као радну претпоставку имају схватање културе као семантичког простора у којем човек конструише и представља себе и друге, историју и друштво.
Исход предмета Студент познаје метод анализе говора о Другом.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Термин имагологија (књижевна или компаратистичка) усвојен крајем шездесетих година да означи студије говора о Другом. Критика вишевековних есенцијалистичких постулата о објективном постојању и разликама међу нацијама и њиховим непроменљивим карактеристикама. Анализа културе као семантичког поља знакова и пракси у којем човек конструише представу о себи и о другима, о друштву и историји. Деконструкција механизма говора о Другом. Анализом слика о Другом као идеологизованом културном конструкту до узрока њиховог настанка. Кратак преглед развоја наука које су омогућиле дисциплину књижевне имагологије. Основне категорије: слике, клишеи, стереотипи (ауто и хетеро), њихово порекло, природа и утицај. Књижевност као привилегован простор циркулисања представа као један од многобројних канала њиховог простирања поред публицистике, филма, стрипа, плаката... Интердисциплинарни метод предуслов имаголошких студија (везе са историјом, антропологијом, социологијом, психологијом, културним и политичким студијама). Значај познавања историјског и идеолошког контекста за настанак и анализу представа. Балканизам и оријентализам. Говор о другом као говор о себи. Стратегије памћења и заборављања. Проблем идентитета. <i>Студијски истраживачки рад</i> Рад на одабраним књижевним текстовима.
Препоручена литература D.-H. Pageaux, "De l'imagerie culturelle à l'imaginaire", Brunel P. und Chevrel Y. (Hrsg.). <i>Précis de la littérature comparée</i> . PUF: Paris 1989. Цветан Тодоров, <i>Ми и други – француска мисао о људској разноликости</i> , Београд: Библиотека XX век 1994. Бенедикт Андерсон, <i>Нација: замишљена заједница</i> , Београд: Плато 1998. Урлих Билефелд, <i>Странци: пријатељи или непријатељи</i> , Библиотека XX век: Београд 1998, стр. 107-190. Марија Тодорова, <i>Имагинарни Балкан</i> , Београд: Библиотека XX век 1999. Клаус Рот, <i>Слике у главама</i> , Библиотека XX: Београд 2000, стр. 257-324. Едвард Саид, <i>Оријентализам</i> , Београд: Библиотека XX век 2000. Ерик Хобсбаум, Теренс Рејнцер, <i>Измишљање традиције</i> , Београд: Библиотека XX век 2002. Павле Секеруш, <i>Miroir français des Slaves du Sud</i> , Београд: Задужбина Андрејевић 2002. Ivana Živančević-Sekeruš, Pavle Sekeruš et al., <i>The cultural construction and literary representation of national characters. A critical survey</i> , Amsterdam/New York: Rodopi 2007.

Назив предмета: Увод у интертекстуалност
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Упознати студенте са теоријом и функцијом интертекстуалности.
Исход предмета Познавање основних претпоставки о важности интертекстуалне природе књижевности. Оспособљеност за самостално тумачење интертекстуалних односа у књижевним текстовима.
Садржај предмета Кратка историја идеје интертекстуалности, о од њених почетака као идеје (Бахтин), до јасне теоријске и термилошке артикулације (Јулија Кристева; Ролан Барт). Разликовање овог појма у сагледавањима и промишљањима неколиких теоретичара (Ј. Кристева; Р. Барт; Ж. Женет; М. Рифатер; Х. Блум; З. Константиновић; Д. Ораић-Толић). Анализа одређених текстова из српске и светске белетристике који могу да послуже као пример за теорију интертекстуалне природе књижевности.
Препоручена литература М. Бахтин, <i>Проблеми поетике Достојевског</i> , Нолит, Београд 1967. Х. Блум, <i>Антитетичка критика</i> , Слово љубве, Београд 1980. Ђ. Деспих, <i>Порекло песме</i> , Агора, Зрењанин 2008. Г. Ерор, <i>Генетички видови (интер)литерарности</i> , Народна књига, Београд 2002. Ж. Женет, <i>Фигуре</i> , Вук Караџић, Београд 1985. З. Константиновић, <i>Компаративно виђење српске књижевности</i> , Светови, Нови Сад 1993. З. Константиновић, <i>Интертекстуална компаратистика</i> , Народна књига, Београд 2002. Д. Ораић-Толић, <i>Теорија цитатности</i> , Графички завод Хрватске, Загреб 1990.

Назив предмета: Књижевност и медији
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Упознавање са основним методама анализе и интерпретације медијске трансформације и адаптације књижевних текстова; упознавање са темељним теоријским текстовима из 20. и 21. столећа који се баве питањима интердисциплинарног и интермедијалног приступа књижевности; разумевање специфичности појединих медија и дефинисање поља њиховог укрштаја; развијање могућих модела презентације књижевности на друштвеним мрежама и у визуелним медијима; примишљање медијске промоције књижевности у актуелним околностима
Исход предмета Докторанд је овладао теоријском апаратуром неопходном за проучавање односа књижевности и медија (стрип, филм, интернет и слично); докторанд је у стању да обрађује проблематику односа књижевности и медија, што доказује писаним радом на дату тему; докторанд има изоштрену свест у погледу односа између књижевности и других медија; докторанд разуме иманентну интердисциплинарност и интермедијалност саме књижевности; докторанд је у стању да идејно креира промоцију књижевности у другим медијима. Студент је у стању да тему своје докторске дисертације повеже са медијском проблематиком.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интермедијално и интердисциплинарно изучавање књижевности у медијима (структурализам, постструктурализам). Упознавање са темељним текстовима компаратистике о проблематици књижевности и медија. Изучавање конкретних књижевних текстова у складу са темом дисертације (нпр. приказ других медија у књижевности, транспозиција и адаптација књижевних текстова у другим медијима, медијска слика о књижевности, могућности презентације књижевности у медијима, књижевност и стрип, филм, видео-уметност, сликарство, скулптура, музика, архитектура, позориште, телевизија, видео-игре...). Изучавају се и границе књижевног текста као естетског предмета, као и елементи књижевног текста који се могу адаптирати или транспоновати у други медиј у складу са његовим специфичностима). Изучава се функција књижевности у друштву. Изучавају се и истражују могућности медијске промоције књижевности, књижевних дела и књижевних догађаја, нарочито на друштвеним мрежама.
Препоручена литература Владимир Гвозден, <i>Компаративна књижевност и култура: критички увод</i>, Нови Сад, 2019. Атали, Ж. (2007) <i>Бука: оглед о политичкој економији музике</i>. Београд. Бурдије, П. (2003) <i>Правила уметности</i>, Н. Сад. Hutcheon, L. (2006) <i>A Theory of Adaptation</i>. New York, London: Routledge. <i>Интердисциплинарност теорије књижевности : зборник радова</i> (2001), Beograd. Темат „Филм и литература“. <i>Поља</i>, 1988, бр. 358. <i>Прегледни речник компаратистичке терминологије и културе</i>, ур. Б. Стојановић Пантовић, М. Радовић и В. Гвозден, АК, Нови Сад, 2011

Назив предмета: Књижевност и технологија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: нема
Циљ предмета Студент се ближе упознаје са историјатом (писаног, штампаног и електронског) књижевног текста и са структурним, тематским и значењским везама књижевности и технологије.
Исход предмета Студент стиче релевантна знања о односу књижевног стварања према медијуму који посредује књижевну поруку, и о утицају технолошких достигнућа на концепцију и рецепцију књижевног дела.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Технологије записивања – свитак, кодекс, штампа, компјутер. Перцепција књижевног текста: од пергамента до хипертекста. Однос уметничке књижевности према технологији. Технологија као литерарна тема у англофаној и светској књижевности (Д. Х. Лоренс, Т. С. Елиот, Т. Пинчон, Д. Копланд). Тело и дигиталне технологије у књижевности и књижевној теорији (Д. Харавеј, А. Р. Стоун, С. Планта). Технологија и поетика: писање књижевног дела у хипертексту (Ш. Џексон, М. Америка, М. Џојс, М. Данијелевски), нова хипертекстуалност (формални експеримент у књижевном тексту: постмодернизам, авант-поп, киберпанк). Књижевност и паралелни светови. <i>Практична настава</i> Анализа текстова, писање научног приказа монографске студије
Препоручена литература Caplan, Nancy. <i>Literacy Beyond Books</i> . У: Herman, Andrew, Swiss, Thomas (ur) (2000). <i>The World Wide Web and Contemporary Cultural Theory</i> . New York and London: Routledge. Гордић Петковић, Владислава (2004). <i>Virtuelna književnost</i> . Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Eisenstein, Elizabeth (1983). <i>The Printing Revolution in Early Modern Europe</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Ensslin, Anne (2007). <i>Canonizing Hypertext: Explorations and Constructions</i> , Continuum, London. Fischer, Steven Roger (2003). <i>A History of Reading</i> . London: Reaktion Books. Keen, Andrew (2012). <i>Digital Vertigo</i> . London: St. Martin's Press. Ong, Walter J. (1982). <i>Orality and Literacy</i> . New York and London: Routledge.

Назив предмета: БАЈКА КАО ТРАНС-ЖАНР
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Упознавање с жанром бајке, сродним жанровима и могућностима проучавања бајке. Упознавање с концептом бајке као транс-жанра. Оспособљавање за интердисциплинарно, интеркултурно и интертекстуално истраживање о бајкама. Примена теоријских знања у истраживачком раду и његовој писменој и усменој презентацији.
Исход предмета Студент познаје жанр бајке и кључне приступе у његовом проучавању, познаје концепт транс-жанра, самостално истражује на тему бајке, примењује теоријска знања у њеној анализи и интерпретацији, спроводи интертекстуална, интеркултурна и/ или интердисциплинарна истраживања и презентује резултате свог истраживања у писменој и усменој форми.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Концепт транс-жанра. Бајка као жанр. Народна и уметничка бајка. Бајка, легенда и мит. Историја бајке. Морфологија и структура бајки. Бајка и интеркултуралност. Бајка и интертекстуалност и интермедијалност. Интердисциплинарно проучавање бајке: антрополошко, психолошко, социолошко... Превођење бајке на српски језик: стратегије, манипулација у превођењу бајки, теоретски приступи (дескриптивни, функционалистички...). Символи у бајкама. Језик бајки. Бајке у настави: активно-продуктивне методе и иновативни модели наставе. <i>Практична настава</i> Формулисање теме и писање истраживачког рада на тему бајке.
Препоручена литература Betelhajm, Bruno: <i>Značenje bajki</i> . Beograd: Nova knjiga, 2015. Franc, Marija Lujza fon: <i>Senka i zlo u bajkama</i> . Beograd: fedon, 2012. Jung, Karl Gustav: <i>Arhetipovi i kolektivno nesvesno</i> . Podgorica: Narodna knjiga, 2015. Lenz, Friedel: <i>Bildsprache der Märchen</i> . Stuttgart: Urachhaus, 2012. Prop, Vladimir: <i>Morfologija bajke</i> . Beograd: Biblioteka XX vek, 2012. Додатна литература по избору.

Назив предмета: Глобални роман
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Курс посматра роман као глобални жанр у контексту светских књижевности. Кроз укрштање компаративних и интернационалних перспектива, предмет промишља начине стварања романа као творевина локалних националних и глобалних заједница.
Исход предмета Теоријски аспекти – усвојеност грађе из области постмодерне светске књижевност и критичких текстова о делима који спадају у категорију глобалног романа. Практични аспекти – самостална активност студената у анализи дела, оспособљивње студента за истраживање, писање студијског истраживачког рада, израда дисертације.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Фокус предмета је на анализи форми, жанрова, тема и наративних стратегија које се преносе преко култура. Такво поређење романа који су производ различитих језика и култура даље доводи до питања да ли постоје глобалне теме и наративне стратегије и како глобални роман (као категорија и жанр) зависи не само од садржаја, већ и од геополитичког контекста, као и на који начин он испитује националне моделе књижевности и како се може читати преко различитих мапа/географија културних процеса. <i>Практична настава</i> Анализа наведених дела. Haruki Murakami, <i>Kafka on the Shore</i> ; Aleksandar Hamon, <i>The Lazarus Project</i> ; Jhumpa Lahiri, <i>Unaccustomed Earth</i> ; ChrisA bani, <i>The Virgin of Flames</i> ; Jeffrey Eugenides, <i>Middlesex</i> ; Barbara Kingsolver, <i>The Lacuna</i> ; Desai Kiren, <i>The Inheritance of Loss</i> .
Препоручена литература Damrosh, David. <i>How to Read World Literature</i> , London: Routledge, 2009. Israel, Nico. "Globalization and Contemporary Literature", <i>Literature Compass</i> 1 (2004) 20C 104, 1–5. Irr, Caren. "Toward the World Novel: Genre Shift in Twenty First Century Expatriate Fiction", <i>American Literary History</i> , Vol. 23, No. 3, 2011, 660-679. Moretti, Franco. "Conjectures on World Literature", <i>New Left Review</i> 1 (2000) 54-68. O'Brien, Susie and Imre Szeman, "The Globalization of Fiction/the Fiction of Globalization", <i>The South Atlantic Quarterly</i> 100:3, Summer (2001) 603-626. Walkowitz, Rebecca. "Why Transnational Modernism Can't Be All in One Language?" <i>English Language Notes</i> , 49.1, Spring/Summer 2011, 157-161. Walkowitz, Rebecca. <i>Immigrant Fictions: Contemporary Literature in an Age of Globalization</i> , University of Wisconsin, 2007.

Назив предмета: Авангардни покрети и родно кодирање
Статус предмета: Изборни (први)
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Упознавање са историјски разноврсним родним трендовима у књижевности светске/европске, јужнословенске и српске авангарде, као и њихова веза са другим медијима: филмом и сликарством.
Исход предмета Овладавање теоријским и методолошким приступима родног приступа овој специфичној проблематици, која је од недавно почела да се примењује и у истраживању културолошких и поетичких премиса књижевне авангарде и њених покрета, у првом реду експресионизма и надреализма.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проблем родног идентитета у авангардној књижевности. Типови маскулинитета и његова криза (Кафка, Црњански, Крлежа, Растко Петровић). Аспекти материнства, фантазије о (мушком) рођењу. Конфликт са оцем као носиоцем институционалног поретка на различитим нивоима. Конфликт мушког и женског принципа и замена родних улога. Фигура проститутке, инцест (Тракл, Настасијевић). Мизогинија (немачки експресионисти, Црњански, Андрић, Јанко Полић Камов). Лудило, жеља и сексуалност (експресионисти, надреалисти). Сексуална манипулација женом ради социјалне и политичко-финансијске доминације. Манифестације Queer естетике. <i>Практична настава</i> Анализа и контекстуализација ових текстова у светлу теоријских приступа везаних за родне приступе и интердисциплинарни повезаности (филм, сликарство, психологија, филозофија).
Препоручена литература „Expressionism and Gender“, ed. by Frank Krause, Vanderhauck&Ruprecht, 2010; Hal Foster, „Convulsive Identity“ The MIT Press, October, Vol. 57 (Summer, 1991), pp. 18-54; Andrew Webber, „Sexuality and the Sense of Self in the Works of Georg Trakl and Robert Musil“, London 1990; „Прегледни речник компаратистичке терминологије и културе“, ур. Б. Стојановић Пантовић, М. Радовић и В. Гвозден, АК, Нови Сад, 2011; „Бојана Стојановић Пантовић: „Распони модернизма“, АК, Нови Сад, 2011; Магдалена Кох: „Када сазремо као култура“, Службени гласник, Београд, 2012; Џудит Батлер, „Невоља с родом“, Карпос, Лозница, 2012; Бернар Андрије и Жил Боч, „Речник тела“, Службени гласник, 2010; „Увод у родне теорије“, ур. Ивана Милојевић и Слободанка Марков, Центар за родне студије, Нови Сад, 2011. Авангардни покрети и родно кодирање, прир. Б. Стојановић Пантовић, Летопис Матице српске, децембар, 2018.

Назив предмета: Књижевност и чулност
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Докторанд треба да овлада теоријском и историјском апаратуром неопходном за проучавање књижевног обликовања чулног искуства. Упознавање са разичитим модусима односа чулности и књижевности. Развијање компетенција неопходних за самосталан истраживачки рад у датом пољу проучавања.
Исход предмета Докторанд је савладао теоријску и историјску апаратуру неопходну за проучавање књижевног обликовања чулног искуства. Докторанд разуме различите дијахронијске и синхронијске модусе одношења књижевности и чулности и способан је да понуди самосталну анализу конкретних књижевних текстова из дате перспективе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Чулност као производ историјских и друштвених околности и уметничких поступака. Историја чулности, издвајање појединачних поља чулности, формирање схватања о пет чула, концептуализација чулности, уметничка обрада чулности. Унутрашња логика појединачних поља чулности (укус, мирис, додир, слух, вид) и њихове промене кроз историјске епохе. Заједничко чуло. Филозофија и чулност. Оснивање естетике као филозофске науке о чулности и уметности (Баумгартен, Кант, Хегел). Естетско стање и значај књижевности као интервенције у заједничкој чулности (Шилер). Даљи развој мишљења чулности код филозофа 19. и 20. века. Књижевност као област људског стварања које се одиграва на пресеку чулности и умности. Чулност и језик, метафорика чулности, синестезија, универзална аналогија. Књижевни текст као мултисензорни комплекс. Различити модуси одношења књижевности и чулног искуства: етички режим слика, репрезентативни режим (класицизам), естетски режим (модерна књижевност). Књижевно приказивање предметности, узвишено и свакодневно, „висока“ и „ниска“ чулност, надзор и дисциплиновање, бол и ужитак, насиље и сексуалност, видљиво и невидљиво, изрециво и неизрециво, чулно и надчулно, исхрана, музика, сликарство, вајарство, плес и покретне слике у књижевним текстовима. Савремени медији, друштво спектакла, симулакрум и постмодерна књижевност. <i>Практична настава</i>
Препоручена литература Alexander G. Baumgarten. <i>Theoretische Ästhetik</i> , Hamburg: Felix Meiner Verlag, 1983. Žan Bodrijar. <i>Simulakrumi i simulacija</i> , prevela Frida Filipović, Novi Sad: Svetovi, 1991. Брадић Стеван, <i>Симулација и гастрономија</i> , Београд: Службени гласник, 2012. S. Danus, <i>The senses of modernism: technology, perception, and aesthetics</i> , New York: Cornell University Press, 2002. Gilles Deleuze. <i>The Logic of Sense</i> , London: The Athlone Press, 1995. Robert Jütte. <i>A History of Senses</i> , Cambridge: Polity Press, 2005. Immanuel Kant. <i>Kritika moći suđenja</i> , preveo Nikola M. Popović, Beograd: Kultura, 1975. Constance Classen. <i>Aroma: The Cultural History of Smell</i> , London: Routledge, 1994. Alain Corbin. <i>The Foul and the Fragrant</i> , New York: Berg Publishers, 1986. Karl Marks. <i>Ekonomsko-filozofski rukopisi iz 1844. godine</i> , prevod Stanko Bošnjak, Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1977. Maršal Mekluan <i>Gutenbergova galaksija: nastajanje tipografskog čoveka</i> , Beograd: Nolit, 1973. Фридрих Ниче. <i>Воља за моћ</i> , превод Душан Стојановић, Београд: Дерета, 2003. Mišel Onfre. <i>Gurmanski um: filozofija ukusa</i> , Čačak: Umetničko društvo Gradac, 2002. Mark Paterson. <i>The Senses of Touch: Haptics, Affects and Technologies</i> , New York: Berg, 2007. Jacques Rancière, <i>Mute speech</i> , New York: Columbia University Press, 2011. Жак Рансијер, <i>Судбина слика/Подела чулног</i> , Београд: Центар за медије и комуникације, 2013. Дамир Смиљанић. <i>Синестетика</i> , Нови Сад: Адреса, 2011. Mark M. Smith. <i>Sensory History</i> , New York: Berg, 2007. Mišel Fuko. <i>Istorija seksualnosti. [Knj. 1], Volja za znanjem</i> , Beograd: Prosveta, 1978. Мишел Фуко. <i>Надзирати и кажњавати</i> , Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1997. Mišel Fuko. <i>Radanje klinike: arheologija medicinskog opazanja</i> , Novi Sad: Mediterran Publishing, 2009. David Howes. <i>Sensual relations: engaging the senses in culture and social theory</i> , University of Michigan Press,

2003.

G.V.F. Hegel. *Estetika I-III*, Beograd: Kultura, 1970.

Hiršfelder, Gunter. *Evropska kultura ishrane: povest ishrane od kamenog doba do danas*, Novi Sad: Stylos, 2006.

Назив предмета: Деконструкција медијских порука
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета <u>а) Упознавање студената:</u> - са најважнијим појмовима из области комуникологије и новинарства - са популарним медијским форматима на комерцијалним и јавним медијима, као и на интернету - са основним принципима анализе медијских порука, начинима констукције порука, као и феноменом различитих могућности посматрања истог медијског садржаја - са кршењем професионалних и етичких стандарда на конкретним примерима из домаћих и страних медија <u>б) Оспособљавање студената:</u> - за анализу медијских порука - за развој критичког мишљења према медијским садржајима и порукама - за примену стечених знања у пракси у мултикултуралној и мултиетничкој средини
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - повеже стечена знања из анализе медија са знањима из других области (комуникологије, социологије, етике, лингвистике); - уочи стратегије које се користе приликом енкодирања различитих врста порука путем медија; - разуме и буде способан да објасни начине и стратегије које се примењују у медијима када јавне личности упућују поруке одређене садржине; - примењује стечена знања приликом критичке анализе медијских порука.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Курс је замишљен тако да студентима представи технике и вештине за разумевање и употребу медијских порука; као и критичку анализу и деконструкцију медијских текстова/порука. Предвиђено је да се студенти оспособе да препознају технике медијске манипулације и спиновања, језик уверавања и убеђивања, да уоче различите формате медијске поруке којима се утиче на ставове реципијената. У теоријском делу наставе биће речи и о феномену мултиперспективности, као и провери поштовања професионалних и етичких стандарда када је у питању пласирање одређених медијских садржаја. Акценат ће бити на квалитативној анализи актуелних медијских садржаја, као и примерима из медијске праксе. <i>Практична настава:</i> Практични део наставе бавиће се провером и применом усвојених знања у пракси кроз самостални истраживачки рад (квалитативну анализу одређеног медијског формата и медијских порука), односно два семинарска рада.
Препоручена литература Auslander, Philip (1999) <i>Liveness: Performance in a Mediatized Culture</i> . New York: Routledge. Валић Недељковић, Дубравка (2013). Критичка анализа дискурса ријалити шоу програма: студија случаја 'Фарма 3' програма на Телевизији Пинк . У: <i>Језици и културе у времену и простору 1 – зборник</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. Стр. 531–539. Valić Nedeljković, Dubravka (2016). Dekonstrukcija uređivačke politike dnevnog lista 'Danas' u vreme parlamentarne predizborne kampanje u Srbiji 2016. <i>Годишњак Филозофског факултета</i> . Књ. 41, св. 1 (2016), стр. 481–495. Van Dijk, Teun A. (2006). <i>Ideologija – multidisciplinarni pristup</i> . Zagreb: Golden marketing i Tehnička knjiga. Van Dijk, Teun A. (2008). <i>Discourse and Context</i> . Cambridge: Cambridge University Press. Van Dijk, Teun A. (2008). <i>Discourse and Power</i> . New York: Palgrave Macmillan. Вукасновић, Дивна (2008). <i>Филозофија медија: онтологија, естетика, критика</i> . Београд: Чигоја штампа. Edwards, Leigh H. (2013). <i>The Triumph of Reality TV: The Revolution in American TV</i> . Santa Barbara: ABC Clio. Дебор, Ги (2003). <i>Друштво спектакла</i> . Београд: Анархија/Блок 45. Доступно на: http://www.geocities.ws/diy_bl/GuyDebord-DrustvoSpektakla.pdf Жакет, Дејл (2007). <i>Новинарска етика</i> . Београд: Службени гласник.

- Кастелс, Мануел (2014). *Моћ комуникација*. Београд: Клио.
- Murray, Susan; Laurie Ouellette (2004). *Reality TV: Remaking Television Culture*. New York: New York University Press.
- Прајс, Стујарт (2011). *Изучавање медија*. Београд: Клио.
- Пралица, Дејан (2015). Језик мржње у саопштењима политичких партија у Србији. *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, вол.2, бр. 40. Нови Сад: Филозофски факултет. Стр. 81-94. DOI [10.19090/gff.2015.2.81-94](https://doi.org/10.19090/gff.2015.2.81-94)
- Пралица, Дејан (2017). Злоупотреба моћи медија на примерима *отворених писама* Жељка Митровића. *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, вол.2, бр. 42. Нови Сад: Филозофски факултет. Стр. 185-206 DOI [10.19090/gff.2017.2.185-206](https://doi.org/10.19090/gff.2017.2.185-206)
- Смирс, Јост (2004). *Уметност под притиском – промоција културне разноликости у доба глобализације*. Нови Сад: Светови.
- Хол, Стјуарт (2017). *Медији и моћ*. Лозница: Карпос.
- Хол, Стјуарт (2018). *Запад и остатак света: дискурс и моћ*. Лозница: Карпос.

Студијски програм : ДАС Интердисциплинарне
Назив предмета: Феминистичке медијске студије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријских знања о феминистичким правцима и основним теоријским оријентацијама у области студија рода. Упознавање са концептом феминистичких медијских студија. Разумевање родно осетљиве новинарске културе. Развијање критичког приступа сагледавању проблема медијске репрезентације жена.
Исход предмета Оспособљеност за разумевање концепта феминистичких медијских студија и упознавање са главним теоретичарима и теоретичаркама. Способност анализе медијског садржаја из родне перспективе и критичког сагледавања статуса и положаја новинара и новинарки. Разумевање родно осетљиве новинарске културе и развој сензибилитета за родно осетљиво новинарство.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Феминистички правци и родне теорије. Политике родне равноправности. Феминистичке студије медија. Репрезентација жена у медијима. Стереотипизација и објективизација у медијима. Сексизам и мизогинија у медијском дискурсу. Образовање за новинарство. Професионални статус новинарки. Хоризонтална и вертикална сегрегација у медијима. Родно осетљиво новинарство. Родно осетљива новинарска култура. <i>Практична настава:</i> Родно осетљиво извештавање. Анализа медија из родне перспективе. Дискусије, семинарски радови, презентације, групни и самостални студијски истраживачки рад.
Литература (до 10 референци) 1. Милинков, Смиљана (2016). <i>Новинарке у Војводини, образовање, професионални статус и родни идентитет</i>. Нови Сад: Покрајински завод за равноправност полова. 2. Валић-Недељковић, Дубравка (2011). <i>Род и медији. Увод у родне теорије</i>. Нови Сад: Meditteran publishing. 3. Филиповић, Јелена, Кузмановић-Јовановић Ана (2012). <i>Водич за родно осетљив приступ медијима у Србији</i>. Београд: Управа за родну равноправности. 4. Gill, Rosalind (2007). <i>Gender and the Media</i>. Cambridge: Polity Press. 5. Матовић, Маријана (2013). Родна димензија новинарске професије у Србији. <i>Genero</i>. Београд: Женске студије, 97-118. 6. Melin, Margareta (2008). <i>Gendered Journalis Cultures: Strategies and Tactics in the Fields of Journalism in Britain and Sweden</i>. Goteborg: JKG (University of Geteborg). 7. Миливојевић, Сњежана (2004). Жене и медији: Стратегија искључивања. <i>Жене, медији, род идентитет</i>. <i>Genero</i>, 4-5. 11-24. Београд: Женске студије. 8. Van Zoonen, Liesbet (1994). <i>Feminist Media Studies</i>. London: Sage.

9. Van Zoonen, Liesbet, Duits, Leren (2009). Against amnesia. Thirty years of girls studies, *Feminist Media Studies*, vol. 9, no. 1.
10. Van Zoonen, Liesbet (2011). Preface. Gendered transformations. Theory and Practices on Gender and Media. Bristol/ Chicago: Intellect

Назив предмета: Изучавање публике
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са приступима у изучавању публике и ширим теоријским оквирима у којима приступи настају, специфичностима различитих врста публике, са сродним концептима (маса, јавност, корисници, потрошачи), као и са методама истраживања публике. Оспособљавање студената за истраживање публике медија и других публика (позоришна публика, библиотечка публика исл.).
Исход предмета Студента је способан да примењује основне комуниколошке теорије и појмове који се односе на публику, разликује теоријско-методолошке оквире у изучавању публике, и да примењује методе истраживања публике.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Публика и сродни појмови. Предкомуниколошко схватање публике. Масовна публика у доминантној комуниколошкој парадигми. Функционалистичко схватање публике. Културолошко схватање публике. Медијацентрично схватање публике. Публика масовних медија. Публика дигиталних медија. Други облици „публичности“. Квантитативне методе истраживања публике. Квалитативне методе истраживања публике. <i>Практична настава:</i> Практични део наставе подразумева дискусију о самосталном истраживачком раду студената, односно семинарски рада који садржи критички преглед литературе и резултате истраживања публике.
Препоручена литература Ang, I. (1991). <i>Desperately Seeking Audience</i> . London: Routledge. Bogdanić, A. (1996). <i>Komunikologija: vodeća paradigma</i> . Beograd: Čigoja. Bruns, A. (2008). <i>Blogs, Wikipedia, Second Life, and Beyond: From Production to Produsage</i> . New York: Peter Lang. Fisk, Dž. (2001). <i>Popularna kultura</i> . Clio: Beograd Fiske, J. & Hartley, J. (2003). <i>Reading Television</i> . Second edition. London: Routledge. Hall, S.; Hobson, D., Lowe, A. & Willis, P. (eds.) (1980). <i>Culture, Media, Language: Working Papers in Cultural Studies 1972-9</i> . London: Hutchinson. Jenkins, H. (1992). <i>Textual Poachers: Television Fans and Participatory Culture</i> . London: Routledge. Jenkins, H. (2006). <i>Convergence Culture: Where old and new media collide</i> . New York: New York University Press. Katz, E. & Lazarsfeld, P. (1955). <i>Personal influence: The part played by people in the flow of mass communications</i> . New York: The Free Press. Lawery, S.A. & DeFleur, M. L. (1995). <i>Milestones in mass communication research : media effects</i> . White Plains : Longman Klapper, J.(1960). <i>The effects of mass communication</i> . New York: Free Press. Morley, D. (1980). <i>The 'Nationwide' Audience: Structure and Decoding</i> . London: British Film Institute. McQuail, D. (1997). <i>Audience Analysis</i> . Thousand Oaks: Sage Publications. Schroder, K.; Drotner, K.; Kline, S.n & Murray, C. (2003). <i>Researching Audiences</i> . London: Arnold.

Назив предмета: Хибридни мултимедијални новинарски жанрови
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Стицање теоријског и практичног знања о хибридном мултимедијалним жанровима и њиховим специфичним карактеристикама.
Исход предмета Оспособљеност за рад у интернетским медијима, висок ниво дигиталне медијске писмености.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дефиниција и појам интернетског новинарства. 2. Традиционални новинарски жанрови. 3. Хибридизација традиционалних новинарских жанрова након појаве интернета. 4. Хибридни новинарски жанрови – појам и карактеристике. 5. Фактографски новинарски жанрови: вест и извештај на интернету. 6. Комплексни новинарски жанрови на интернету. 7. Новинарски жанрови на интернету који нестају и новинарски жанрови који настају. 8. Истраживако новинарство и интернет. 9. Конвергенција. 10. Интернет и медијска писменост. 11. Интернет, традиционални медији и друштвене мреже. 12. Грађани као новинари. 13. Блог, подкаст, форуми. 14. Партиципативност, интерактивност, UGC, P2P 15. Поштовање новинарског кодекса. 16. Будућност интернетског новинарства. <i>Практична настава</i> Усвајање практичног знања о хибридном мултимедијалним новинарским жанровима.
Препоручена литература - Грухоњић Д. Однос новинарских жанрова на традиционалном радију и радију на интернету, Београд, 2016. http://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/5183/Disertacija816.pdf?sequence=1&isAllowed=y - Грухоњић, Д. Нови медији, циклон вести и релевантност новинарске професије. Интеркултуралност. Часопис за подстицање и афирмацију интеркултуралне комуникације. Нови Сад: Завод за културу Војводине, 2014. - Грухоњић, Д. Анонимни коментари на интернету - за и против : студија случаја: Роми и "Мекдоналдс". Зборник радова Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2. (ур. Дубравка Валић Недељковић и Владимир Баровић). Нови Сад: Филозофски факултет, 2012. - Грухоњић, Динко. Медији цивилног друштва као алтернатива медијском мејнстриму. У: Зборник Филозофија медија: Медији и алтернатива 57-71 Јагодина: Факултет педагошких наука, 2018. - Независно друштво новинара Војводине. Медији цивилног друштва – упутство за употребу. Нови Сад, 2016. http://www.ndnv.org/wp-content/uploads/2016/11/MedijiCivilnogDrustva.pdf - Bradshaw, P, Rohumaa, L. The Online Journalism Handbook: Skills to survive and thrive in the digital age. Longman Practical Journalism Series, 2013. - Hill, S, Lashmar, P. Online Journalism. SAGE, 2014. - Luckie, M.S. The Digital Journalist's Handbook, 2012. - Foust, J. C. Online Journalism 3rd Edition, Routledge, 2017. - Rusbridger, A. Breaking News: The Remaking of Journalism and Why It Matters Now. Farrar, Straus and Giroux, 2018.

Назив предмета: Софтверски алати у писању научних радова
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов: -
Циљ предмета <u>а) Упознавање студената:</u> - са практичним техникама писања научних радова, - са применом напредних могућности програма Microsoft Word, - са коришћењем библиографског алата Mendeley, - са употребом програмског пакета LaTeX и једног његовог интегрисаног окружења (TeXstudio, TeXmaker, TeXworks). <u>б) Оспособљавање студената:</u> - за примену напредних софтверских алата и практичних техника при писању научних радова.
Исход предмета Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: - користи напредне могућности програма Microsoft Word, - ради са библиографским алатом Mendeley, - користи програмски пакет LaTeX за писање радова.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Академско писање. Академски радови. Научни радови. Елементи научних радова. Библиографија. Стили цитирања. Напредне могућности програма Microsoft Word у области писања научних радова. Особине библиографског система Mendeley и његова интеграција са програмом Microsoft Word. Припрема радова помоћу LaTeX система и коришћење интегрисаних окружења. <i>Практична настава</i> Практични део наставе подразумева упознавање са предвиђеним софтверским алатима и њиховом применом у писању научних радова.
Препоручена литература Joan Lambert, <i>Word 2016 Korak po korak</i>, CET, Beograd, 2016 Aleksandar Samardžić, Goran Nenadić, Predrag Janičić, <i>LaTeX 2ε za autore</i>. Čačak: Kompjuter biblioteka, 2003, (http://poincare.matf.bg.ac.rs/~janicic/books/latex2e.pdf) Nicola L. C. Talbot, <i>LATEX for Complete Novices</i>, Dickimaw Books, 2012, (https://www.dickimaw-books.com/latex/novices/novices-report.pdf) Tobias Oetiker, Hubert Partl, Irene Hyna and Elisabeth Schlegl, <i>The Not So Short Introduction to LATEX 2ε</i>, 2018, (https://tobi.oetiker.ch/lshort/lshort-a5.pdf) Марија Клеут, <i>Научно дело од истраживања до штампе</i>, Академска књига, Нови Сад, 2008 Marta Beglen, <i>Akademsko pisanje - korak po korak</i>, Akademska knjiga, Novi Sad, 2010 Урош Шуваковић, <i>Академско писање у друштвеним наукама</i>, Досије, Београд, 2010

Назив предмета: Пропагандни системи и тоталитарна друштва
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са природом тоталитарних система као што је националсоцијализам и фашизам, у различитим варијацијама кршења људских права. Обучавање студената да усвоје основна знања из домена тоталитарних идеологија и анализа рада медија у тим историјским околностима. Изучавање медија у нацистичкој Немачкој фашистичкој Италији и Совјетском савезу под Стаљиновим режимом. Посматрање свих медија који су продуковани у том периоду укључујући филм и књижевну продукцију поред класичних медија (штампа, радио и делимично телевизија у настанку).
Исход предмета Студенти су оспособљени да уоче елементе тоталитаризма у прошлости као и у деловима савременог медијског система, и уоче значај поштовања људских права. Усвајају елементарна знања из функционисања медија у тоталитарним системима као и о погубним последицама егзистирања новинара у таквим околностима. Уочавају штетност екстремизма и нетолеранције која системски користи медије у сврху пропаганде.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам и дефиниција тоталитаризма као социолошког и историјског феномена, и значај поштовања људских права. 2. Специфичност, карактеристике и историјат националсоцијалистичког покрета. 3. Основи функционисања електронских и штампаних медија у Немачкој након доласка нациста на власт. 4. Нацистичка пропаганда по моделу десет пропагандних заповести Јозефа Гебелса као модел добре праксе савремене политичке пропаганде . 5. Нацистички систем рафиниране пропаганде кроз забавне часописе и филмску уметност. 6. Штампани медији и плакат у служби тоталитаризма. 7. Радиофонија у Трећем рајху и почетак телевизије у Немачкој. 8. Нацистичка пропаганда међу војвођанским Немцима. 9. Информативни систем фашистичке Италије. 10. Штампани медији у служби Мусолинијевог покрета. 11. Радио и масовна окупљања као средство пропаганде италијанског фашизма. 12. Бољшевичка пропаганда пре Октобарске револуције. 13. Совјетска пропаганда у време Стаљиновог режима и чистки у СССР . 14. Пропагандна делатност у време Информбироа и сукоба Југославије са источним блоком. 15. Разматрање пропаганде у осталим тоталитарним системима средином прошлог века (Камбоџа, Конго). <i>Практична настава</i> 1. На вежбама анализирамо историјске радове о изворима тоталитаризма са акцентом на део који себави улогом медија у нацистичком и фашистичком покрету . 2. Гост на вежбама је историчар др Зоран Јањетовић стручњак за нацизам и фашизам. 3. Анализирамо писање најзначајнијих немачких медија (Volkischer Beobachter, Der Sturmer, Der Angriff) као и радове који се баве том проблематиком а писани су од стране новинара који су радили у Трећем рајху као страни дописници. 4. На вежбама гостује мр Синиша Атлагић стручњак за нацистичку пропаганду. Тема разговора је модел пропаганде Јозефа Гебелса. 5. Гледамо „Тријумф воље“ и „Олимпију“ Лени Рифенштал и анализирамо часопис „Сигнал“. 6. Студенти представљају анализирани ратне пропагандне плакате из Другог светског рата: немачке, италијанске, совјетске и савезничке. 7. Студенти слушају снимке радијских говора из архиве Радио Новог Сада. Добијају задатак данапишу своје утиске о систему радијске пропаганде у Трећем рајху. 8. Анализирамо текстове немачких листова који су излазили у Војводини између два светска рата (Volksruff,

Deutsches Volksblatt).

9. Читање делова књиге Дениса Мак Смита „Мусолинијево Римско царство“ уз акценат на део о медијском систему фашистичке Италије.

10. Представљање најзначајних дневних листова и публикација у Италији пре и након доласка фашиста на власт.

11. Анализа говора фашистичких лидера и њихов специфични пропагандни систем комуникације са масама.

12. Преглед болшевичке пропаганде и штампаних медија пре Октобарске револуције у Русији. Анализа листова који су излазили после победе једнопартијског система.

13. Студенти представљају радове на тему пропаганде у социјалистичким земљама и државама бившег источног блока. Представљају у виду излагања од 10 минута своје семинарске радове које предају у писаном облику.

14. Гост вежби је Милан Петровић уредник радија „Слободна Југославија“ који је из Букурешта у време сукоба са ИБ-ом пропагандно деловао према Југославији.

15. Гледање филма са темом пропаганде у тоталитарним системима и диктатурама које су постојале средином прошлог века.

Препоручена литература

Баровић Владимир (2007), *Медији у Трећем рајху*, ЦМ, број 5, децембар 2007, 119 - 132.

Баровић Владимир (2010), *Радио и телевизија у нацистичком медијском систему*, Линк, број 84-85, 48 - 49.

Бешлин Бранко (2001), *Весник трагедије – Немачка штампа у Војводини (1933-1941)*, Платонеум, Нови Сад.

Hohne Heinz (2000), *The Order of the Deaths Head*, Penguin Book, New York.

Hull Stewart David (1973), *Film in the Third reich, Art and popaganda in Nazi Germany*, Simon and Schuster, New York.

Арент Хана (1998), *Извори тоталитаризма*, Феминистичка издавачка кућа 94, Београд.

Гавриловић Дарко (2006), *Удари судбине (Политички митови 20. века)*, Стилос, Нови Сад.

Дојчер Исак (1977), *Стаљин-политичка биографија*, Глобус, Загреб.

Кноп Гвидо (2009), *Хитлерови помоћници*, Профил, Београд.

Кук А. Дејвид (2005), *Историја филма 1-2*, Клио, Београд.

Мак Смит Денис (1980), *Мусолинијево Римско царство*, Глобус, Загреб.

Нолте Ернст (1990), *Фашизам у својој епохи*, Нолит, Београд.

Петровић Милан, Симић Драгослав, (2009), *Дражесни КГБ јави се – Радио „Слободна Југославија“ из Букурешта извештава*, УНС, Београд.

Назив предмета: Докторска дисертација – избор теме и предлог литературе
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: Нема
Циљ предмета Оспособљавање докторанда да изабере дисертабилну и научно значајну тему за докторску дисертацију, да добро и аргументовано конципира образложење њеног научног значаја и доприноса науци из области и дисциплина у оквирима српске и страних филологија или друштвених наука и да одабере релевантну литературу која ће му помоћи у даљем научноистраживачком раду на теми који води реализацији циља његовог/њеног истраживања.
Исход предмета Утврђивање концепта теме докторске дисертације, његово аргументовано образлагање и сачињавање списка релевантних библиографских јединица везаних за тему истраживања.
Садржај предмета Студијски истраживачки рад: Претраживање домаћих и страних библиотечких фондова (ручних и електронских каталога) и формирање списка релевантних библиографских јединица из области/предмета из којег се планира израда докторске дисертације. Преглед релевантне литературе из најуже области истраживања и дискусија о одабраној литератури. Конципирање наслова и теме за докторску дисертацију и скицање образложења теме, њеног значаја за области и дисциплине у оквирима српске и страних филологија или друштвених наука и њеног научног доприноса.
Литература У складу са проблемским и хронолошким оквиром теме докторске дисертације и утврђеном методологијом истраживања.

Назив предмета: Књижевна имагологија – теорија и метод
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 10
Услов:
Циљ предмета Овладавање методама анализе књижевних текстова које за предмет имају говор о Другом, о туђим културама и просторима и које као радну претпоставку имају схватање културе као семантичког простора у којем човек конструише и представља себе и друге, историју и друштво.
Исход предмета Студент познаје метод анализе говора о Другом.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Термин имагологија (књижевна или компаратистичка) усвојен крајем шездесетих година да означи студије говора о Другом. Критика вишевековних есенцијалистичких постулата о објективном постојању и разликама међу нацијама и њиховим непроменљивим карактеристикама. Анализа културе као семантичког поља знакова и пракси у којем човек конструише представу о себи и о другима, о друштву и историји. Деконструкција механизма говора о Другом. Анализом слика о Другом као идеологизованом културном конструкту до узрока њиховог настанка. Кратак преглед развоја наука које су омогућиле дисциплину књижевне имагологије. Основне категорије: слике, клишеи, стереотипи (ауто и хетеро), њихово порекло, природа и утицај. Књижевност као привилегован простор циркулисања представа као један од многобројних канала њиховог простирања поред публицистике, филма, стрипа, плаката... Интердисциплинарни метод предуслов имаголошких студија (везе са историјом, антропологијом, социологијом, психологијом, културним и политичким студијама). Значај познавања историјског и идеолошког контекста за настанак и анализу представа. Балканизам и оријентализам. Говор о другом као говор о себи. Стратегије памћења и заборављања. Проблем идентитета. <i>Студијски истраживачки рад</i> Рад на одабраним књижевним текстовима.
Препоручена литература D.-H. Pageaux, "De l'imagerie culturelle à l'imaginaire", Brunel P. und Chevrel Y. (Hrsg.). <i>Précis de la littérature comparée</i> . PUF: Paris 1989. Цветан Тодоров, <i>Ми и други – француска мисао о људској разноликости</i> , Београд: Библиотека XX век 1994. Бенедикт Андерсон, <i>Нација: замишљена заједница</i> , Београд: Плато 1998. Урлих Билефелд, <i>Странци: пријатељи или непријатељи</i> , Библиотека XX век: Београд 1998, стр. 107-190. Марија Тодорова, <i>Имагинарни Балкан</i> , Београд: Библиотека XX век 1999. Клаус Рот, <i>Слике у главама</i> , Библиотека XX: Београд 2000, стр. 257-324. Едвард Саид, <i>Оријентализам</i> , Београд: Библиотека XX век 2000. Ерик Хобсбаум, Теренс Рејнцер, <i>Измишљање традиције</i> , Београд: Библиотека XX век 2002. Павле Секеруш, <i>Miroir français des Slaves du Sud</i> , Београд: Задужбина Андрејевић 2002. Ivana Živančević-Sekeruš, Pavle Sekeruš et al., <i>The cultural construction and literary representation of national characters. A critical survey</i> , Amsterdam/New York: Rodopi 2007.

Назив предмета: Популарна култура у англоамеричкој књижевности двадесетог века
Статус предмета: изборни предмет
Број ЕСПБ: 10
Услов: Уписане докторске студије
Циљ предмета Теоријски и практични увид у најважније видове међусобног прожимања популарне културе и књижевности током двадесетог века
Исход предмета Студент стиче способност самосталног интердисциплинарног истраживања у области савремене књижевности у широком културолошком контексту.
Садржај предмета Одређење популарне културе. Њено место и значај у култури двадесетог века. Преглед теоријских разматрања популарне културе. Најзначајнији појавни облици популарне културе у уметности двадесетог века. Популарна култура као референтно поље књижевности. Значај рефлексивности популарне културе у књижевности модернизма: <i>Уликс</i> Џејмса Џојса и <i>Пуста земља</i> Томаса Стернса Елиота. Неки случајеви преласка из популарне у „високу“ културу: Боб Дилан, Ленард Кoen, Џим Морисон. Популарна култура у постмодернистичком оквиру: <i>Лолита</i> Владимира Набокова и <i>Подземље</i> Дона де Лила.
Препоручена литература Cohen, Leonard. <i>Stranger in Music</i> . London: Jonathan Cape, 1993. De Certeau, Michel. <i>The Practice of Everyday Life</i> . Berkeley: University of California Press, 1984. DeLillo, Don. <i>Underworld</i> . New York: Vintage, 1997. Douglas, Mary. <i>Purity and Danger</i> . London: Routledge and Kegan Paul, 1966. Dylan, Bob. <i>Lyrics 1962-1985</i> . London: HarperCollins, 1994. Eco, Umberto. <i>Travels in Hyperreality</i> . London: Picador, 1986. Fiske, John. <i>Reading the Popular</i> . Boston: Unwin Hyman, 1989. Fiske, John. <i>Understanding Popular Culture</i> . London: Routledge, 1991. Hebdige, Dick. <i>Subculture: The Meaning of Style</i> . London: Methuen, 1979. Joyce, James. <i>Ulysses</i> . Oxford: Oxford University Press, 1997. Lakoff, George – Johnson, Mark. <i>Metaphors We Live By</i> . Chicago: University of Chicago Press, 1980. Nabokov, Vladimir. <i>Lolita</i> . Harmondsworth: Penguin Books, 1987. Radway, Janice. <i>Reading the Romance: Feminism and the Representation of Women in Popular Culture</i> . Chapel Hill: University of North Carolina Press. Williamson, Judith. <i>Consuming Passions: The Dynamics of Popular Culture</i> . London: Marion Boyars, 1986. Guins, Raiford (ed.). <i>Popular Culture: A Reader</i> . London. Sage Publications, 2008.

Назив предмета: Израда пројекта истраживања и пријава дисертације
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: положен предмет Докторска дисертација – избор теме и предлог литературе
Циљ предмета Потврђивање способности докторанда за конципирање плана истраживања и дефинисање фаза у научноистраживачком раду на теми из области и дисциплина у оквирима српске и страних филологија или друштвених наука којом се проширују границе досадашњих знања, писање дефинитивног предлога и образложења теме докторске дисертације за пријаву докторске дисертације у складу са Правилником о докторским студијама на Филозофском факултету у Новом Саду
Исход предмета Израда детаљног пројекта научног истраживања и пријављивање и прихватање теме докторске дисертације којом се проширују границе досадашњих знања, а у складу са Правилником о докторским студијама на Филозофском факултету у Новом Саду.
Садржај предмета Студијски истраживачки рад: Одређивање тематског и хронолошког оквира истраживања, дискутовање релевантне литературе, планирање и спецификација појединих фаза истраживања, разрада динамике у истраживању и детаљног пројекта конкретних истраживачких задатака, постављање конкретних проблема и писање коначног текстуалног образложења научног значаја одабране теме и пријављивање теме докторске дисертације којом се проширују границе досадашњих знања, а у складу са Правилником о докторским студијама на Филозофском факултету у Новом Саду. Докторанд се приликом израде пројекта истраживања по потреби консултује и са другим наставницима из уже научне области којој припада тема будуће дисертације.
Литература Самостални студијски истраживачки рад: –у библиотекама, архивима, претраживање интернета и електронских каталога библиотека и консултације са ментором.

Назив предмета: Објављивање научног приказа/прегледног научног рада
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: положени испити: Докторска дисертација - избор теме и преглед литературе; Израда пројекта истраживања и пријаве дисертације
Циљ предмета Оспособљавање докторанда да, уз консултације са ментором, самостално напише научни приказ рецентне научне монографије, или научну полемику, критику, односно прегледни научни рад из научне области којој припада и формулисана тема докторске дисертације.
Исход предмета Објављивање једног самостално написаног научног приказа, научне полемике, критике, или прегледног научног рада, у коме је докторанд једини аутор, у категоризованом научном часопису или зборнику радова са рецензијама.
Садржај предмета Након договора са ментором, докторанд може на основу изабране литературе написати и прегледни научни рад на тему која се уклапа у научну област којој припада и тема докторске дисертације. Написани приказ или прегледни научни рад докторан уз сагласност ментора објављује у категоризованом научном часопису или зборнику радова са рецензијама. Обавезе докторанда на предмету Објављивање научног приказа/прегледног научног рада завршене су добијањем потврде од уредништва научног часописа/зборника радова да је научни приказ, научна полемика, научна критика, односно прегледни прегледни научни рад прихваћен за објављивање.
Литература Избор литературе дефинисан је темом научног рада или научног приказа.

Назив предмета: Учесће на научном скупу са рефератом
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: положени испити: Докторска дисертација – избор теме и предлог литературе; Израда пројекта истраживања и пријава дисертације; Докторска дисертација – истраживање на теми
Циљ предмета Оспособљавање докторанда да, уз сагласност ментора, самостално учествује на научном скупу са оригиналним радом, односно рефератом као резултатом самосталног научног истраживања из научне области којој припада и формулисана тема докторске дисертације.
Исход предмета Јавно излагање резултата самосталног и оригиналног научног истраживања из научне области којој припада формулисана тема докторске дисертације и презентовање резултата истраживања у научном раду, у коме је докторанд једини аутор, који је рецензиран и прихваћен за објављивање у зборнику радова са научног скупа.
Садржај предмета 1. Пријављивање теме и учешћа на научном скупу са задатом оквирном темом из научне области којој припада формулисана тема докторске дисертације. 2. Писање резимеа у којем се, с једне стране, концизно образлаже веза предложене теме и истраживања са оквирном темом научног скупа и, с друге стране, излажу очекивани резултати истраживања. 3. Самостално истраживање дефинисано пријављеном темом: одабирање и читање релевантне литературе; дефинисање корпуса, ексцерпција, анализа и класификација грађе; квантификативна и квалитативна анализа грађе; извођење синтетичких судова и њихово довођење у везу са познатим научним резултатима у датој области научног истраживања. 4. Писање научног рада као резултата самосталног научног истраживања уз поштовање техничких пропозиција организационог одбора научног скупа на коме ће се рад излагати. 5. Представљање научног рада академској јавности на научном скупу. 6. Оспособљавање докторанда, с једне стране, за академску научну комуникацију са главним уредником зборника у коме ће рад бити објављен и, с друге стране, за адекватно академско и научно реаговање на евентуалне рецензентске примедбе. Обавезе докторанда на предмету Учесће на научном скупу са рефератом завршене су добијањем потврде од уредништва зборника радова да је изложени научни рад прихваћен за објављивање.
Литература Избор литературе дефинисан је темом научног рада, односно реферата.

Назив предмета: Писање докторске дисертације 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 20
Услов: положени сви изборни и обавезни предмети из претходних семестара
Циљ предмета Применом основних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних знања, метода и најновијих знања из рецентне релевантне научне и стручне литературе (монографије и периодика) докторанд приступа писању докторске дисертације која представља оригиналан и релевантан научни допринос конкретној научној области.
Исход предмета Потврђена способност докторанда да, применом одговарајуће методологије, самосталним повезивањем и применом стечених стручних знања из предмета докторских студија као и оспособљеношћу да се самостално служи релевантном литературом, применом научне методологије, системском анализом и извођењем релевантних закључака саопшти резултате својих истраживања у оквиру задате теме докторске дисертације, образложи њихов значај за даља научна истраживања у одређеној научној области.
Садржај предмета Садржај и структура докторске дисертације формирана је појединачно у складу са темом и потребама рада. Докторанд је проучио стручну и теоријску литературу, анализирао предмет своје докторске дисертације у циљу изналажења решења конкретног задатка који му је поставио ментор и приступио писању завршног рада. Теоријске основе представљају услов за успешан рад на писању докторске дисертације. Докторска дисертација пише се у оквиру задате теме којој су претходно дефинисани циљеви и задаци, а која је образложена и позитивно оцењена од стране Комисије за оцену подобности теме, кандидата и ментора, што је верификовао Сенат Универзитета у Новом Саду на предлог Наставно-научног већа Филозофског факултета. Позитивно оцењеним предлогом теме докторске дисертације докторанд стиче право да приступи писању докторске дисертације.
Литература Избор литературе дефинисан је темом докторске дисертације.

Назив предмета: Израда и објављивање другог научног рада (са рецензијама)
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: положени све изборни и обавезни предмети из претходних семестара, укључујући и Писање докторске дисертације 1.
Циљ предмета Оспособљавање за самостални научно-истраживачки и ауторски рад
Исход предмета Објављивање израђеног научног рада, у коме је докторанд аутор или први коаутор, у категоризованом научном часопису/зборнику радова са рецензијама.
Садржај предмета Студијски истраживачки ра: Избор одговарајуће истраживачке теме, студирање рецентне литературе и израда самог научног рада.
Литература Одабрана рецентна литература којом се апсолвира истраживачки задатак на чијој је изради конципиран научни рад.

Назив предмета: Писање докторске дисертације 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 20
Услов: положени сви изборни и обавезни предмети из претходних семестара, укључујући и Писање докторске дисертације 1.
Циљ предмета Применом основних, теоријско-методолошких, научно-стручних и стручно-апликативних знања, метода и најновијих знања из рецентне релевантне научне и стручне литературе (монографије и периодика) докторанд завршава писање докторске дисертације која представља оригиналан и релевантан научни допринос конкретној научној области.
Исход предмета Потврђена способност докторанда да, применом одговарајуће методологије, самосталним повезивањем и применом стечених стручних знања из предмета докторских студија као и оспособљеношћу да се самостално служи релевантном литературом, применом научне методологије, системском анализом и извођењем релевантних закључака саопшти резултате својих истраживања у оквиру задате теме докторске дисертације, образложи њихов значај за даља научна истраживања у одређеној научној области.
Садржај предмета Током израде докторске дисертације докторанд се консултује са ментором који докторанду може давати и додатна упутства у погледу литературе, квантитативно-квалитативне анализе прикупљене грађе и доношења синтетичких судова. Докторанд се током писања дисертације по потреби консултује и са другим наставницима из уже научне области којој припада тема дисертације. Написану докторску дисертацију ментор прегледа и даје писмену сагласност да докторанд може предати текст докторске дисертације, чиме су и обавезе докторанда на предмету Писање докторске дисертације 2 завршене.
Литература Избор литературе дефинисан је темом докторске дисертације

Назив предмета: Одбрана докторске дисертације
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 10
Услов: положени сви предмети предвиђени планом и програмом
Циљ предмета Јавно усмено, мултимедијално представљање докторандовог познавања и систематског разумевања одабране и писмено обрађене теме докторске дисертације; способност самосталног и аргументованог образлагања примењене методологије и резултата оригиналног научног истраживања у области друштвено-хуманистичких наука, уз неопходан степен академског интегритета; давање концизних, јасних и аргументованих одговора на сва питања која постављају чланови комисије за одбрану докторске дисертације.
Исход предмета Способност да се оригиналним истраживањем постигну научно-истраживачки резултати којима се проширују границе досадашњих знања у области друштвено-хуманистичких наука. Јавна потврда докторандовог познавања и систематског разумевања одабране теме докторске дисертације; способност да се научној јавности самостално и аргументовано образложе примењена методологија и резултати оригиналног научног истраживања у области друштвено-хуманистичких наука.
Садржај предмета Јавна одбрана докторске дисертације у складу је са Правилником о докторским студијама Филозофског факултета у Новом Саду. Пошто је завршио писање докторске дисертације, и у договору с ментором, докторанд предаје најмање 8 примерака дисертације Наставно-научном већу Факултета, које формира Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације од најмање 3 члана. Комисија позитиван извештај о оцени доставља Наставно-научном већу Факултета које тај извештај разматра и прослеђује Сенату Универзитета на усвајање. Позитиван, а од стране Сената Универзитета усвојен, извештај о оцени докторске дисертације доставља се Факултету и Комисији која, заједно са деканом и кандидатом, заказује термин усмене одбране докторске дисертације. На усменој одбрани докторске дисертације докторанд најпре излаже кратак експозе о својој тези, резултатима својих истраживања и доприносу своје дисертације области из које је писана, а затим одговара на питања која му постављају чланови Комисије. Одбрана се сматра завршеном кад сви чланови Комисије ицпе предвиђена питања и докторанд на њих да задовољавајуће одговоре. После повлачења Комисије и састављања записника са одбране, Комисија докторанду саопштава резултат одбране. Записник са одбране прослеђује се администрацији Факултета и Универзитета. Позитиван исход одбране докторске дисертације води ка свечаном промовисању докторанда у доктора наука, што се организује за све нове докторе наука на Универзитету у Новом Саду.
Литература